

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

**DLA TERENÓW POŁOŻONYCH
W GMINIE BIAŁY BÓR,**

W OBRĘBIE BISKUPICE

**(Z PRZEZNACZENIEM POD LOKALIZACJĘ
KOPALNI WYDOBYCIA KREDY I TORFU)**

Zespół autorski

mgr inż. Urszula Arciuszkiewicz-Rachuta
mgr Marcin Rachuta
inż. Ewelina Boderek

Maj, 2015 r. - październik, 2021 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
1.1. Podstawa prawna wykonania prognozy oraz jej zakres	3
1.2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanych ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	4
1.3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	8
1.4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanych ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz częstotliwości jej przeprowadzania	12
1.5. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	13
1.6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w prognozie	13
2. Stan środowiska objętego przewidywanym znaczącym oddziaływaniem projektu mpzp oraz określenie potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu mpzp	16
2.1. Główne uwarunkowania środowiskowe	16
2.2. Obszary i obiekty chronione	35
2.2.1. Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna	35
2.2.2. Wartości kulturowe i ich ochrona prawna	39
2.3. Określenie potencjalnych zmian istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanych ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	40
3. Analiza istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanych ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	41
4. Określenie celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanych ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	43
5. Analiza przewidywanych znaczących oddziaływań różnego rodzaju na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i integralność tego obszaru oraz zabytki i dobra materialne	45
6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	49
7. Cele i geograficzny zasięg projektu mpzp a cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru - przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie mpzp	52

Załącznik:

1. Mapa uwarunkowań przyrodniczych obszaru objętego projektem mpzp, dla terenu położonego w obrębie Biskupice w gminie Biały Bór, skala 1:2 000.
2. Oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna wykonania prognozy oraz jej zakres

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego został wprowadzony ustawą z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa, w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017, poz. 1405, z późn. zm.). Postanowienia zawarte w Rozdziale 1 Działu IV wymienionej ustawy, zatytułowanym „Dokumenty wymagające przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”, w zasadniczej części stanowią implementację przepisów Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny oddziaływania na środowisko niektórych planów i programów. Prognoza oddziaływania na środowisko, o której mowa, w rozumieniu prawa wspólnotowego jest raportem, o którym pisze się w art. 3 pkt c) oraz art. 5 ust. 1 wspomnianej dyrektywy.

Według art. 46 pkt 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa, w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, **projektowany dokument – zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie Biskupice jest projektem, dla którego wymaga się przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko**, na zasadach określonych w tej ustawie. W trybie tej właśnie procedury organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Implementacja Dyrektywy 2001/42/WE została dokonana (w części dotyczącej struktury treści i zakresu wymaganej informacji) w art. 51 w/w ustawy zgodnie, z którym prognoza ta powinna:

1. zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2. określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta,

rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy; oraz

3. przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W drodze dalszej procedury projekt miejscowego planu wraz z niniejszą prognozą oddziaływania na środowisko poddany zostanie opiniowaniu przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

Zgodnie z przepisami działu III rozdziału 1 i 3, ustawy, o której mowa, zostanie zapewniona możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Według art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017 poz. 1073 z późn. zm.) Burmistrz Miasta i Gminy Biały Bór ogłosi, w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w mieście i gminie Biały Bór, o wyłożeniu projektu zmiany miejscowego planu do publicznego wglądu na co najmniej 14 dni przed dniem wyłożenia i wyłoży ten projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu, na okres co najmniej 30 dni oraz zorganizuje w tym czasie dyskusję publiczną nad przyjętymi w tym projekcie planu rozwiązaniami.

1.2. Informacje o zawartości, głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

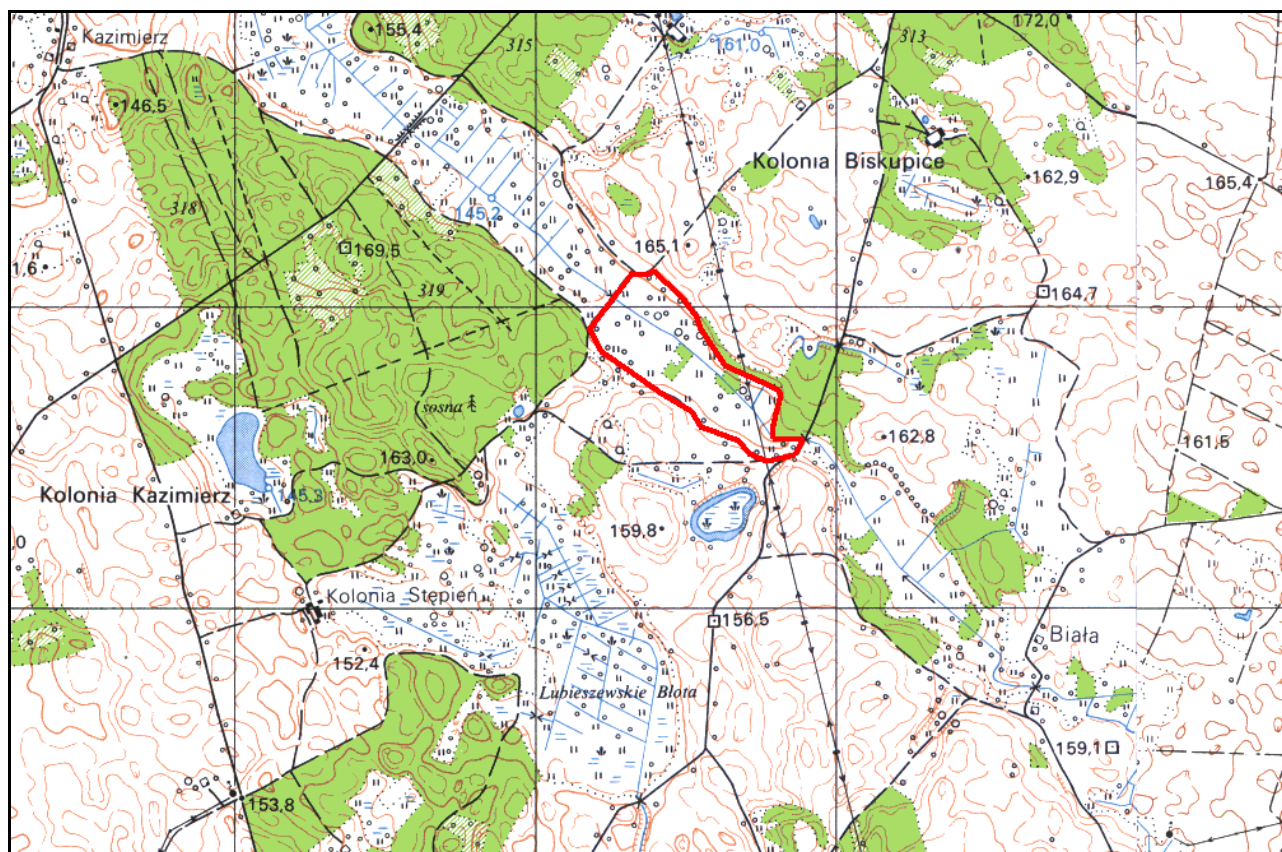
Projekt zmiany planu zrealizowany został w skutek wszczętej procedury planistycznej, na podstawie uchwały Nr XL/293/2014 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie Biskupice.

Teren objęty projektem zmiany mpzp położony jest w odległości ok. 720 m na południowy zachód od Kolonii Biskupice, 2 km od miejscowości Biskupice i 5 km od Białego Boru oraz ok. 16 km na północ od Szczecinka.

Jest to fragment środkowo zachodniej części gminy Biały Bór i w północno wschodniej części powiatu szczecineckiego, stanowiącego wschodnią część woj. zachodniopomorskiego (ryc. 1, 2).

Rycina 2. Schematyczna lokalizacja obszaru, w obrębie którego zlokalizowane są tereny przeznaczone pod planowaną kopalnię, na tle mapy turystyczno-krajobrazowej, schematu powiatu szczecineckiego i woj. zachodniopomorskiego

Rycina 2. Granice obszaru objętego mpzp na tle topografii terenu najbliższej okolicy

Teren opracowania stanowi część działek o nr ewidencyjnych 87/3, 195, obręb Biskupice, gmina Biały Bór (ryc. 3, zał. graficzny 1).

Całkowita powierzchnia terenu objętego projektem zmiany mpzp posiada powierzchnię ok. 17,00 ha. Obszar ten stanowi teren złoża torfu „Kazimierz III” (Pole B) w dolinie rzeki Bielska Struga, wypełnioną torfem. Aktualnie zagospodarowana jest głównie, jako łąki oraz nieużytki, poprzecinane rowami melioracyjnymi, oraz lasy.

Teren objęty mpzp ograniczony jest od strony północno zachodniej drogą gruntową nr ewidencyjny: 182 i 183, oddaloną o 20-30 m od dotychczasowej wschodniej granicy złoża „Kazimierz III”, o dł. 230 m. Obejmuje on południową część działki nr 87/3, obręb Biskupice do rzeki Bielska Struga oraz północną część działki nr 195, obręb Biskupice od rzeki Bielska Struga. Dolina rzeczna sąsiaduje z gruntami leśnymi oraz gruntami rolnymi (łąki i grunty pod zalesienie) kl. IV, V i VI, które graniczą z nią na odcinku o dł. 750 m. Od strony wschodniej złoża torfu - pole B znacznie zwęża się do szerokości 40-70 m, gdzie ograniczone jest linią wysokiego napięcia (słupy poza granicami złoża) oraz drogą gruntową nr ewidencyjny 681.

Teren objęty mpzp od północnego zachodu położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie dotychczasowego zasięgu złoża, które określone jako Pole A i mieści się w granicach obszaru górniczego „Kazimierz I”. Jest ono od 15 lat eksploatowane w warstwie torfu do grubości maksymalnie 4 m.

Rycina 3. Zakres terenu objętego zmianą mpzp na tle ortofotomapy

Główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Przyjęto następujące główne cele w projekcie miejscowego planu - ustalenia dotyczące przeznaczenia terenów (przeznaczenie terenów na rysunku oznaczono symbolami):

- 1) PG – obszary i tereny górnicze;
- 2) R – tereny rolnicze;
- 3) WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych;
- 4) KDW – tereny dróg wewnętrznych.

Głównym celem projektu mpzp jest umożliwienie realizacji obszaru i terenu górniczego (**PG**). Będzie ona realizowana na potrzeby kopalni wydobywania kredy i torfu. W ramach terenu górniczego wyznacza się obszar górniczy bezpośredniej eksploatacji kopaliny, gdzie granicę obszaru stanowi górną krawędź wyrobiska. Po zakończeniu eksploatacji górniczej teren **PG** będzie podlegał rekultywacji w kierunku wodnym. Po dokonaniu rekultywacji dopuszcza się przeznaczenie, jako tereny wód powierzchniowych śródlądowych oznaczono na rysunku planu symbolem - **WS**.

Celem ustaleń ogólnych planu jest wprowadzenie:

- przeznaczenia terenów,
- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,

- zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- zasad szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu;
- zasad sposobów i terminów tymczasowego zagospodarowania i użytkowania terenów;
- szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości.

Celem zapisów szczegółowych dla poszczególnych terenów, przeznaczonych pod określoną funkcję, natomiast jest ustalenie:

- przeznaczenie podstawowe,
- przeznaczenie uzupełniające po wykonaniu rekultywacji,
- zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości,
- powierzchni zabudowy,
- % powierzchni terenu biologicznie czynnego;
- zasad gromadzenia nadkładu;
- zasad obsługi w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej,
- stawki procentowej jednorazowej opłaty za wzrost wartości nieruchomości.

Poprzez ustalenia przeznaczenia terenów na określone cele i zasady ich zagospodarowania, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi podstawę do działań zmierzających do zrównoważonego rozwoju gospodarki przestrzennej. Jednym z głównych celów planu miejscowego jest realizacja zapotrzebowania społecznego i ekonomicznego, które sprowadza się w przyszłości do realizacji przedsięwzięć i inwestycji.

Poprzez zawarcie w planie rozwiązań niezbędnych do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, a także zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami stanowi jedną z głównych i skutecznych form ochrony środowiska.

Powiązania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami

Dokumentem powiązany z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Biały Bór, przyjęte przyjętym uchwałą nr XXVIII/268/2001 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 6 września 2001 r., zmienionym uchwałami nr XIII/185/2008 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 24 września 2008 r., zmienione uchwałą nr XXXVII/295/09 z dnia 05 listopada 2009 r. i uchwałą nr XI/77/11 z dnia 14 września 2011 r. oraz uchwałą nr XXIII/176/2016 z dnia 29 grudnia 2016 r.,** które określa główne zasady i normy zagospodarowania przestrzennego dla całej gminy. Aby plan miejscowy mógł zaistnieć i stać się normą prawną wymagana jest zgodność tego dokumentu ze studium, którą się w tym przypadku stwierdza.

1.3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Informacje zawarte w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko, zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz zostały dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanych zmian planu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z projektowanym miejscowym planem.

Sporządzenie niniejszej prognozy poprzedziła inwentaryzacja terenu, kompleksowe badania i pomiary terenowe oraz analiza materiałów archiwalnych (zarówno aktów prawnych jak i specjalistycznej literatury oraz zasobów kartograficznych). Przy sporządzaniu prognozy

zostały uwzględnione informacje zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym, prognozach oddziaływania na środowisko sporządzone dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem planu, będącego przedmiotem postępowania.

Przestudiowanie materiałów wymienionych poniżej, a także badania terenowe pozwoliły rozpoznać stan i funkcjonowanie środowiska, jego sposób użytkowania oraz stan jego ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej.

Przeprowadzono analizę i ocenę przydatności terenów pod względem planowanych funkcji terenu oraz ich oddziaływań na środowisko (rozpatrywanych na różnych płaszczyznach i przestrzeni czasowej).

Oceniono istniejące problemy ochrony środowiska i potencjalne zagrożenia środowiska, istotne z punktu widzenia projektu mpzp oraz wpływ zapisów ustaleń tego dokumentu na jego funkcjonowanie.

W prognozie ustosunkowano się do projektu miejscowego planu, w zakresie przyjętych w nim założeń ochrony środowiska. Zwrócono uwagę na ewentualne niepożądane konsekwencje i zagrożenia, proponując sposoby ich minimalizowania. Przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

Prognoza obejmuje tereny objęte projektem miejscowego planu wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń tego dokumentu.

Podczas sporządzania niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały:

a) dokumenty, opracowania i literatura

- Atlas zwykłych wód podziemnych w Polsce. Wyd. Geologiczne, Warszawa, 1998 r.;
- Koncepcji zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, RBGP WZ, Szczecin, 2010 r.;
- Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej, Warszawa, 2003 r.;
- Mapa ewidencji gruntów 1: 5 000;
- Mapa Geologiczna Polski - mapa utworów powierzchniowych; arkusz Szczecinek nr 15 A, (N-33-81/82), w skali 1: 200 000, opracowanie: Przedsiębiorstwo Geologiczne (S. Maksiak, W. Mróz) – 1974 r., udostępnił PIG Warszawa w 2008 r.;
- Mapa hydrogeologiczna Polski, arkusz Biały Bór – 123 (N-33-82-B), w skali 1: 50 000, Państwowy Instytut Geologiczny, opracowała: Maria Kreczko, Warszawa, 2004 r.;
- Mapa podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Konradzkiego, 2000 r.
- Mapa sytuacyjno-wysokościowa 1: 1 000, 1: 10 000;
- Mapa topograficzna, skala 1:1000000, arkusze: Szczecinek (N-33-81/82), WZK, Warszawa 1994 r.;
- Mapy glebowo-rolnicze 1: 5 000;
- Mapy topograficzne, skala 1:25 000, arkusze: Wierzchowo 333.14, Brzezcie 333.23, Czarne 333.41, Poznań, 1989 r., wznowienie druku OPGK Rzeszów 2000;
- Mapy topograficzne: 1: 10 000, 1: 5 000, 1: 25 000;
- Objaśnienia do mapy geologicznej Polski 1: 200 000, arkusz Szczecinek, pod red. J.E. Mojskiego, Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa, 1978 r.;

- Objąsnienia do mapy hydrogeologicznej Polski 1: 50 000, Biały Bór – 123 (N-33-82-B), Maria Kreczko, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2004 r.;
- Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000. Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów Artykułu 6 (3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG., Komisja Europejska DG Środowisko, Oxford Brookes University, Listopad 2001 r., Polski przekład: © WWF Polska, 2005 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne do mpzp gminy Biały Bór dla terenu położonego w części obrębów: Sępolno Wielkie i Sępolno Małe, styczeń, 2015 r.;
- Plan Gospodarki Odpadami Gminy Biały Bór na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017, Biały Bór, 2010 r.;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, RBGP WZ, Szczecin, 2010 r.;
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Biały Bór na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017, Biały Bór, 2010 r.;
- Przyroda Pomorza Zachodniego, praca zbiorowa, Szczecin 2002 r.;
- Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w roku 2012, WIOŚ, Szczecin 2013 r.;
- Regionalizacja geobotaniczna Polski, Jan Marek Matuszkiewicz, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008 r.;
- Strategia rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich woj. zachodniopomorskiego w latach 2002 – 2015. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego. Szczecin, 2003;
- Strategia rozwoju sektora transportu województwa zachodniopomorskiego do roku 2015. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego. Szczecin, sierpień 2002;
- Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2020. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego. Szczecin, grudzień 2005;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Biały Bór, przyjęte Uchwałą Nr XXVIII/268/01 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 6 września 2001 r., 2008 r. wraz z późniejszymi zmianami i dokumentem ostatnim aktualnym;
- Urban Sergiusz, „Kiedy ocena oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko jest niezbędna?”, Problemy ocen środowiskowych, Nr 4, 2008 r.;
- Waloryzacja przyrodnicza gminy Biały Bór (operat generalny), Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie 2003 r., wraz z mapą w skali 1:25 000;
- Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego wraz z mapą, Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin, 2011 r.;
- Zasoby sieci internetowej: www.natura2000.gdos.gov.pl/, www.geoportal.gov.pl/, www.bdl.lasy.gov.pl/portal/, www.isap.sejm.gov.pl/, www.wios.szczecin.pl/, <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>

b) akty prawne

- Dyrektywa Parlamentu i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny skutków niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197/30 z 21.07.2001, z późn. zm.);
- Dyrektywa Ptasia EWG 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków (ze zmianami), wraz z załącznikami;
- Dyrektywa Siedliskowa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, będącej elementem prawa Unii Europejskiej wraz z załącznikami;
- Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92UE z dnia 13 grudnia 2011 r.

- w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 26/1 z 28.1.2012);
- Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327/1 z 22.12.2000, z późn. zm.);
 - Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183);
 - Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – tekst jednolity (Dz. U. z 2016 r. poz. 71);
 - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 14 stycznia 2002 r. w sprawie przeciętnych norm zużycia wody (Dz. U. 02. Nr 8, poz. 70);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. 2013 poz. 1395);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami mogą poddawać na potrzeby własne, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku (Dz. U. 2016 r., poz. 93);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011. nr 25, poz. 133);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary natura 2000 – tekst jednolity (Dz. U. 2014 poz. 1713);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 listopada 2016 r. w sprawie dokumentacji hydrogeologicznej i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej (Dz. U. 2016 poz. 2033);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących projektów zagospodarowania złóż (Dz. U. 2012 poz. 511);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 1031);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. 2014 poz. 1169);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (Dz. U. 2013 poz. 230, ze zm.);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2014 poz. 1923);
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409);
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2016 poz. 1967 wraz z załącznikiem: Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry);
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2016, poz. 1967);
 - Uchwała Nr XL/293/2014 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębie Biskupice;

- Ustawa - Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. 2017 r., poz. 519);
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. – t.j. (Dz. U. 2018 poz. 142);
- Ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz. U. 2018 poz. 21);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2017 poz. 1566, ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017 poz. 1073);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2017 poz. 788, ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – tekst jednolity (Dz. U. 2017 poz. 1161).
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2017, poz. 1405);
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. 2017 r. poz. 1332);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2017 r. poz. 2126);
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 (Dz. U. 2014, poz. 2674).

1.4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanych zapisów miejscowego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji postanowień projektowanych zmian miejscowego planu proponuje się wykonać dwuetapowo:

I etap analizy: weryfikacja istniejącej dokumentacji dotyczącej przedmiotowej inwestycji (z zakresu planowania przestrzennego, prawa budowlanego i ochrony środowiska) oraz opis stanu realizacji tej inwestycji lub zainwestowania obszaru, dla którego wprowadziło się nowe przeznaczenie. W odniesieniu do opisu stanu realizacji inwestycji powinno się uwzględniać stopień postępu lub fazy projektowej, na jakim znajdują się inwestycje oraz stanu procedury, także w odniesieniu do oceny oddziaływania na środowisko (monitoring proinwestycyjny).

Należy uwzględnić wszelkie uwarunkowania realizacji inwestycji wykonywanych na podstawie zmiany miejscowego planu. Przy dokonaniu powyższej analizy uwzględniającej uwarunkowania prawne wynikające z procedury oceny oddziaływania na środowisko powinno uzyskać się informację o skutkach realizacji dokonanej zmiany na środowisko. Analizując stan splanowania terenu gminy oraz wydanych decyzji środowiskowych uzyska się informację o stanie prawnym terenów przeznaczonych pod zainwestowanie oraz ich ewentualnych prognozowanych oddziaływań i skutków.

II etap analizy: wizja lokalna i inwentaryzacje terenowe obszaru objętego miejscowym planem. Weryfikacja istniejącego stanu zaawansowania stanu wykorzystania terenu pod przedmiotową inwestycję oraz opis tego stanu realizacji inwestycji lub zainwestowania obszaru, dla którego wprowadziło się nowe przeznaczenie.

Na podstawie wizji lokalnych oraz w wyniku przeprowadzenia analizy procedur lub

sporządzania dokumentów strategicznych gminy uzyska się wiedzę, co do faktycznego stanu realizacji inwestycji.

Proponuje się weryfikację stanu wykonania postanowień projektowanych ustaleń miejscowego planu raz na kadencję Rady Miejskiej tj. raz na 4 lata przy wykonaniu obowiązków z mocy art. 32 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określającym obowiązek sporządzenia oceny stanu planowania gminy.

1.5. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Biorąc pod uwagę lokalizację gminy Biały Bór w stosunku do położenia względem granic kraju nie przewiduje się oddziaływania transgranicznego na środowisko. Zakres projektu miejscowego planu dotyczy zachodniej części gminy zlokalizowanej we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w wyniku czego oddziaływanie transgraniczne na środowisko nie będzie występowało.

W związku z projektowanymi ustaleniami miejscowego planu, ze względu na odległość od granic sąsiednich państw, stwierdza się jednoznaczny brak możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Polski.

1.6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w prognozie

Sporządzony dokument - prognoza oddziaływania na środowisko ocenia ustalenia projektu zmiany obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczącego terenu położonego w gminie Biały Bór w rejonie wsi Biskupice - Kazimierz.

Głównym celem projektu planu jest umożliwienie realizacji terenów i obszarów górniczych na potrzeby eksploatacji udokumentowanych złóż kredy i torfu kopalni oraz realizacja terenów drogi wewnętrznej technicznej dojazdowej. Realizacja planowanych funkcji w obrębie wskazanych terenów ma na celu umożliwienie dalszej eksploatacji złoża zgodnie z opracowaną dokumentacją geologiczną. Obecnie funkcjonująca kopalnia jest częściowo objęta obowiązującym miejscowym planem – poza granicami przedmiotowej zmiany.

Dla sporządzonego dokumentu stwierdzono zgodność ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Biały Bór.

Dzięki temu projekt mpzp będzie mógł zaistnieć i stać się nową normą prawną. Zakłada się, że wszelkie oddziaływania związane z eksploatacją górniczą będą na poziomie obecnie funkcjonującej kopalni, czyli nie zostanie pogorszony obecny stan środowiska, jedynie negatywne oddziaływanie będzie dotyczyło wpływu na glebę poprzez wydobywanie torfu.

Sporządzenie niniejszej prognozy poprzedziła inwentaryzacja terenu, kompleksowe badania i pomiary terenowe oraz analiza materiałów archiwalnych (zarówno aktów prawnych jak i specjalistycznej literatury oraz zasobów kartograficznych). Przy sporządzaniu prognozy zostały uwzględnione informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzone dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem planu, będącego przedmiotem postępowania.

Według podziału na krainy fizycznogeograficzne Polski teren będący przedmiotem mpzp położony jest w obrębie podprovincji Pojezierza Południowobałtyckie, makroregionu Pojezierze Południowopomorskie i mezoregionu nr 314.68 - Doliny Gwdy.

Pod względem struktury użytkowania gruntów, składa się on w głównej mierze z obszarów rolnych, stanowiących aż 95,4% ogólnej powierzchni. 2,3% tego terenu stanowią lasy i grunty leśne (1,63 ha), natomiast pozostałe 2,3% tego terenu zajmują: nieużytek (o powierzchni 0,11 ha), pastwiska klasy V i VI (o powierzchni 1,4 ha) i teren zabudowany (o powierzchni 0,16 ha). Teren objęty opracowaniem od północy, zachodu, południowego

wschodu i południa sąsiaduje z dużymi kompleksami leśnymi. Centralna część opisywanego obszaru zaś graniczy z terenem miejscowości Sępólno Małe.

Według K. Prawdzica obszar objęty projektem mpzp należy do krainy „Pojezierze Miasteczko-Bytowskie”. Średnia roczna temp. Wynosi tu 6,5-7°C, przy średniej rocznej liczbie opadów – 650-750 mm. Najwyższe opady w ciągu roku, odnotowywane są w miesiącach letnich, najniższe w miesiącach zimowych od stycznia do marca. W okresie wegetacyjnym (od kwietnia do września) średnie opady wynoszą 400 mm. Ze względu na położenie opisywanego obszaru, na terenie równiny sandrowej falistej i płaskiej, nieco wyniesionej, generalnie panuje tu klimat korzystny. Jest to obszar o korzystnym nasłonecznieniu, dobrze przewietrzany, nie zagrożony zjawiskiem inwersji termicznej i występowaniem spływów lub zastoisk chłodnego powietrza. Mikroklimat łagodzi tu także obecność rozległych kompleksów leśnych.

Tereny te znajdują się na przedpolu platformy wschodnioeuropejskiej, w obrębie masywu Szczecinka, zbudowanego z osadów staropaleozoicznych (ordowiku, syluru, dewonu oraz karbonu). Rozpatrując lokalizację pod względem geologiczno-strukturalnym, przedmiotowy obszar położony jest na terenie Niecki Pomorskiej.

W obrębie równiny sandrowej w 1998 r. udokumentowano złoża torfu, kredy jez. i gytii wapiennej „Kazimierz III” (część obszaru mpzp). Są to torfy holoceniowe, brunatne, osiagające tu miąższość maksymalnie do 3 m. Torf jest utworem powstałym w warunkach stałego zabagnienia wierzchniej warstwy gleby w dolinie rzecznej Bielskiej Strugi. Torf ten składa się z nierozłożonych szczątków roślin oraz amorficznej masy humusu. Jest on nasycony w różnym stopniu piaskiem i żwirem naniesionym przez wody płynące rzeki Bielska Struga.

Obszar objęty projektem mpzp posiada mało zróżnicowaną rzeźbę terenu. Dolina rzeczna, w obrębie której rozpościera się ten teren w większości jest tu płaska (zał. 1). Brak tu wzniesień i obniżień. Powierzchnia tego terenu położona jest na rzędnych od min. 151,3 m n.p.m. w części wschodniej do maksymalnie 147,2 m n.p.m. w części zachodniej (zał. 1). Średnie wysokości kształtują się tu na wysokości ok. 149,3 m n.p.m. Deniwelacje terenu dochodzą więc maksymalnie do 4,1 m. Obszar opracowania nieznacznie obniża się w kierunku północno zachodnim.

W granicach obszaru objętego mpzp znajdują się użytki rolne – łąki trwałe, a także leśne, nieużytki. Grunty rolne stanowią tu łąki klasy IV i V, podobnie grunty leśne położone są także na glebach klasy V i VI. Niewielki fragment terenu stanowią grunty zadrzewione i zakrzewione na łąkach trwałych kl. IV oraz nieużytki, na które porastają pojedyncze samosiejki drzew i krzewów. Przez centralną część terenu mpzp ze wschodu na zachód przepływa ciek wodny – mała rzeczka – Bielska Struga, stanowiąca wody śródlądowe płynące. Teren opracowania pokrywają gleby pochodzenia organicznego, które stanowią gleby torfowe i murszowo-torfowe (T/n) wytworzone z torfów niskich. Wypełniają one obniżenia terenu obszaru objętego opracowaniem (teren doliny Bielskiej Strugi na podmokłych łąkach).

Według Mapy Podziału Hydrograficznego Polski, opracowaną przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną, teren objęty projektem mpzp położony jest ok. 11 km na południe od terenu stanowiącego główną strefę wododziałową, oddzielającą Region Wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego od Regionu Wodnego Warty.

Cały teren objęty projektem mpzp należy do zlewni rzeki Bielska Struga, będącej częścią zlewni rzeki Gwdy.

Zgodnie z załącznikami do ww. „Planu zagospodarowania wodami...”, teren mpzp położony jest w zlewni JCWP Gwda do wypływu do Jez. Wielimie (PLRW6000251886139) oraz w granicach JCWPd Nr 26 (PLGW600026) (kody zgodnie z podziałem na 172 JCWPd).

Wg Herbicha i in. (2007 r.) obszar objęty projektem mpzp należy do obszaru bilansowego nr P-XVI (Gwda) i regionu wodnogospodarczego – A (Gwda Górna) regionu wodnego Warty. Na terenie regionu wodnogospodarczego Gwda Górna, o powierzchni 1896,7 ha, wydzielono następujące poziomy/piętra wodonośne Q - czwartorzędowy, Ng - neogeński, Pg - paleogeńskie, J – jurajskie.

Teren mpzp należy do jednostki, w której za główny użytkowy poziom uznano dolny czwartorzędowy poziom wodonośny, występujący na głębokości ok. 50-100 m. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi ok. 10-20 metrów, a przewodnictwo wodne – poniżej 100 m²/h. Wydajności potencjalne studzien wahają się od 30 do 50 m³/h. Napięte zwierciadło wody stabilizuje się na rzędnych około 150 m n.p.m.

Główny użytkowy poziom wodonośny jest dobrze izolowany od powierzchni, a stopień zagrożenia wód podziemnych jest bardzo niski (wody podziemne nie są zagrożone zanieczyszczeniami). Jakość wód jest średnia (klasa IIb) – woda wymaga uzdatniania (odmanganiania i odżelaziania).

Obszar objęty projektem mpzp znajduje się w obrębie terenu, gdzie zostały udokumentowane główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP): - „Bobolice” 120 „Szczecinek” 126. Wszelkie inwestycje i rozwiązania przestrzenne, które są planowane w obszarze GZWP, muszą uwzględniać ograniczenia z użytkowania terenu wynikające z Prawa wodnego.

Teren objęty projektem mpzp położony jest poza ustanowionymi i projektowanymi obszarowymi formami ochrony przyrody (także Obszarami Natura 2000).

Zaistnienie planowanych funkcji – terenów i obszaru górniczego wraz z terenami dróg wewnętrznych technicznych spowoduje zniszczenie istniejącej roślinności i zmianę krajobrazu poprzez powstanie zbiornika wód powierzchniowych. Zaleca się z przyczyn środowiskowych, głównie przyrodniczych wykonanie rekultywacji w kierunku wodnym, czyli pozostawienie zbiornika wód po eksploatacji metoda odkrywkową z podwoły.

Oddziaływanie na faunę ograniczało się będzie do jej czasowego płoszenia w wyniku prac górniczych w obrębie istniejącego terenu, a także ruchu samochodowego. Część występujących tu zwierząt, w obrębie łąk utraci swoje siedliska. Po zakończeniu działalności i odtworzeniu biotopów lokalnie tu występująca fauna ponownie zasiedli te obszary. A w przypadku rekultywacji w kierunku wodnym powinno uzyskać się atrakcyjne tereny i miejsca pod siedliska ptactwa i płazów.

Emitowany hałas nie będzie powodował negatywnego oddziaływania na człowieka i brak będzie ponadnormatywnego zanieczyszczenia klimatu akustycznego.

Lokalnie wystąpi emisja spalin i pyłów, krótko okresowo w czasie prowadzenia prac górniczych i będzie się ograniczała do miejsca występowania.

Biorąc pod uwagę lokalizację gminy Biały Bór w stosunku do położenia względem granic kraju nie przewiduje się oddziaływania transgranicznego na środowisko. Zakres projektu miejscowego planu dotyczy zachodniej części gminy zlokalizowanej we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w wyniku, czego oddziaływanie transgraniczne na środowisko nie będzie występowało.

Prognozuje się, że w wyniku realizacji zapisów projektu mpzp, wprowadzających możliwość eksploatacji złóż na gruntach rolnych, nie wystąpią negatywne oddziaływania na żadne gatunki ptaków oraz siedliska przyrodnicze, a także gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000. Nie przewiduje się także negatywnego oddziaływania na ich integralność – tereny.

W związku ze stwierdzeniem braku negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 oraz braku wpływu na ich integralność nie przedstawiono rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie mpzp.

2. Stan środowiska objętego przewidywanym znaczącym oddziaływaniem projektu mpzp oraz określenie potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu mpzp

2.1. Główne uwarunkowania środowiskowe

Teren objęty zmianą mpzp, o powierzchni 3,22 ha pod względem struktury użytkowania gruntów, składa się z obszarów leśnych, stanowiących ponad pięćdziesiąt procent ogólnej powierzchni. Południową część terenu, o powierzchni ok. 0,62 ha stanowi natomiast teren zaplecza kopalni kruszyw naturalnych - teren żwirowni – zakładu przetwórczego Lafarge (zał. 1).

• Fizjografia

Według podziału na krainy fizycznogeograficzne Polski teren będący przedmiotem mpzp położony jest w obrębie podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie, makroregionu Pojezierze Południowopomorskie i mezoregionu nr 314.68 - Doliny Gwdy. Od północy sąsiaduje ona z Pojezierzem Bytowskim (mezoregion nr 314.47), wchodzącym w skład makroregionu Pojezierze Zachodniopomorskie (wg J. Kondrackiego). Oba mezoregiony od zachodu graniczą z Pojezierzem Drawskim.

• Klimat

Według K. Prawdzica (Monografia geograficzno-gospodarcza woj. koszalińskiego) obszar objęty projektem mpzp należy do **krainy „Pojezierze Miasteczko-Bytowskie”**. Część północna gminy, na terenie której znajduje się obszar opracowania, odznacza się w stosunku do pozostałego obszaru gminy, głównie niższymi wartościami temperatury powietrza, krótszym okresem wegetacyjnym, wyższym poziomem opadów, większą ilością dni z pokrywą śniegu (tab. 1).

Tabela 1.

Charakterystyczne dane klimatyczne dla terenu objętego opracowaniem (wg Prawdzica)

Parametr (średnia)	Pojezierze Miasteczko-Bytowskie (północna część gminy)	Środkowy Pas Pojezierza Pomorskiego (południowa część gminy)
temperatura roczna	6,5-7°C	7-7,3°C
temperatura okres maj-lipiec	13,7-14	13,7-14,7
ilość opadów atmosfery, w roku (mm)	650-750	550-650
liczba dni z pokrywą śniegu	55-70	45-65
długość okresu wegetacyjnego	195-208	208-215
liczba dni gorących w roku	17-19	18-22

Średnia roczna temp. na terenie tym wynosi 6,5-7°C, przy średniej rocznej liczbie opadów – 650-750 mm. Najwyższe opady w ciągu roku, odnotowywane są w miesiącach letnich, najniższe w miesiącach zimowych od stycznia do marca. W okresie wegetacyjnym (od kwietnia do września) średnie opady wynoszą 400 mm.

Według danych ze stacji meteorologicznej w Szczecinku w 2001 r. wynika, iż średnia roczna temperatura powietrza oraz opady atmosferyczne dla tego obszaru są nieco wyższe, w porównaniu z podawanymi dla krainy „Pojezierze Miasteczko-Bytowskie” (tab. 2).

Tabela 2.

Parametry klimatyczne ze stacji meteorologicznej w Szczecinku w 2001 r. (Źródło: Dane IMiGW wg Rocznika Statystycznego GUS, W-wa, 2002)

Parametr	Wartość
Średnia roczna temperatura powietrza	8,4 °C
Średni roczny opad	539 mm
Średnia prędkość wiatru	2,9 m/s

Długość okresu wegetacyjnego wynosi 195-208 dni, a liczba dni z pokrywą śniegu – od 55 do 70 dni. W układzie rocznym przeważają tu wiatry zachodnie oraz w mniejszym stopniu północno-zachodnie i południowe. Przewaga wiatrów północno-zachodnich ma miejsce głównie w okresie letnim. Udział cisz występujących w okresie całego roku wynosi ok. 9% (dane stacji meteorologicznej w Miastku - za okres 1986 -1990).

Topoklimat

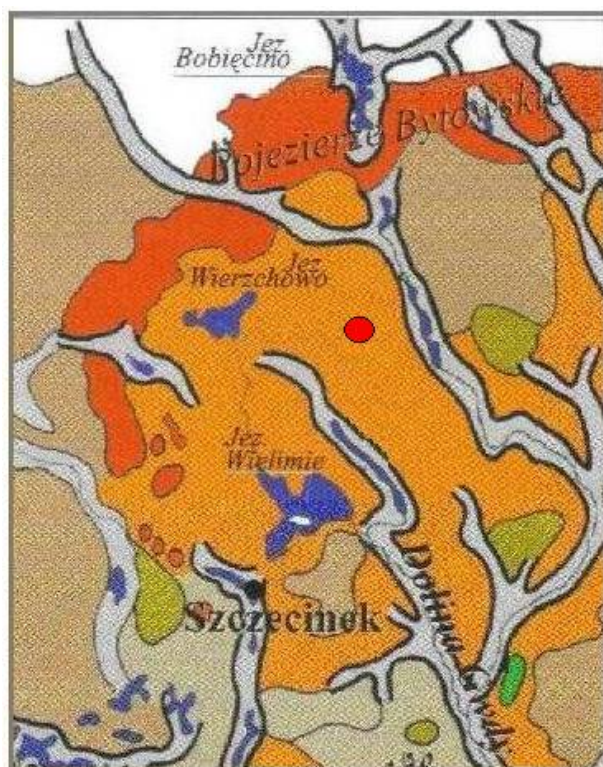
Na kształtowanie się niektórych cech klimatu lokalnego znaczący wpływ ma rzeźba terenu oraz forma jego użytkowania. Ze względu na położenie opisywanego obszaru w obrębie niewielkiej doliny rzecznej panuje tu wg Paszyńskiego (1980) topoklimat form wklęsłych (z częstymi inwersjami temperatury powietrza, narażone w największym stopniu na niebezpieczeństwo przymrozków pochodzenia lokalnego). Jest to topoklimat o względnie małych wartościach składnika P - wymiany ciepła między powierzchnią graniczną a atmosferą wskutek turbulencji (w nocy) i o stosunkowo małych wartościach składnika E- wymiany ciepła utajonego wskutek parowania lub kondensacji wody. Są to wszystkie drobne formy wklęsłe, gdzie w czasie pogodnych nocy tworzą się zastoiska zimnego powietrza wskutek lokalnej adwekcji. Czynnikiem ograniczającym parowanie terenowe jest tu przede wszystkim ilość energii, którą mamy do dyspozycji. Mogą tutaj występować większe dobowe i roczne amplitudy temperatur aniżeli na terenie otwartym, częściej pojawiać się przymrozki radiacyjne.

Obszar doliny otacza teren równiny sandrowej falistej i płaskiej, nieco wyniesionej, porośniętej lasem sosnowym, generalnie panuje tu klimat korzystny. Mikroklimat łagodzi tu obecność rozległych kompleksów leśnych znajdujących się w sąsiedztwie.

Generalnie klimat obszarów leśnych odznacza się większą wilgotnością względną, mniejszą dobową i roczną amplitudą temperatury powietrza, znacznie mniejszym nasileniem wiatrów, dłuższym okresem bezprzymrozkowym. Siedliska dominujące tu w większości kompleksów leśnych (głównie na siedliskach borowych), stwarzają korzystne warunki dla człowieka. Porastające obszary sąsiednie drzewostany sosnowe wydzielają olejki eteryczne - fitoncydy - działające na ustrój człowieka uspokajająco i bakteriobójczo.

• **Geomorfologia i litologia**

Pod względem geomorfologicznym obszar objęty projektem mpzp znajduje się w granicach Doliny Gwdy. Dolina ta jest wąską równiną sandrową, ciągnącą się daleko na północ, wzdłuż wschodniego skrzydła strefy marginalnej łobu Parsęty. Części korzeniowe sandru Gwdy są związane między innymi z rynną jeziora Bobęcińskiego. Teren badań stanowi lekko płaską powierzchnię północnej części równiny sandrowej, która jest składową Doliny Gwdy (ryc. 4).

wzgórza moren czołowych	równiny denno-morenowe
wysoczyzny denno-morenowe falista i pagórkowata	ozy
równiny sandrowe	kotliny wytopiskowe
dna dolin rzecznych i rynien glacialnych	równiny bagienne

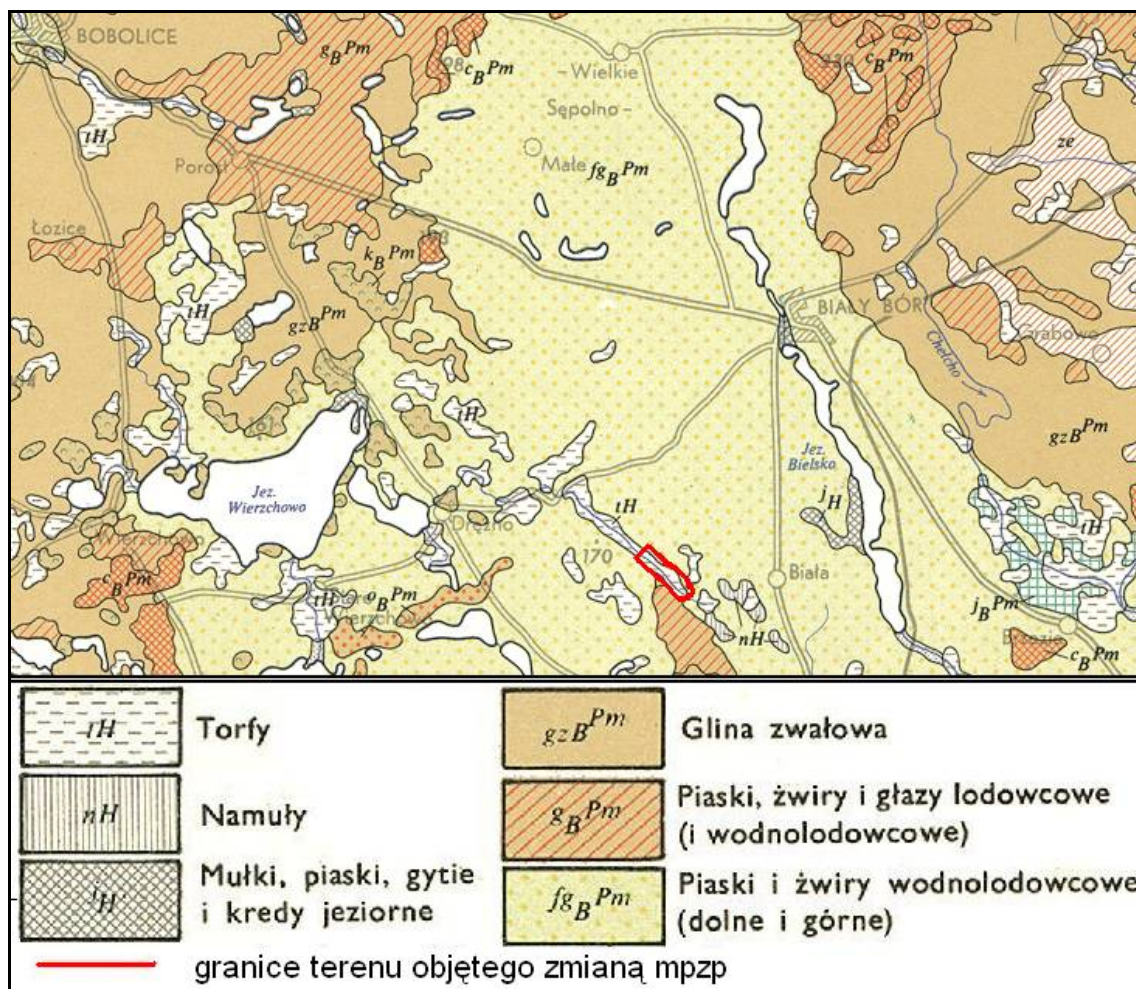
Rycina 4. Teren mpzp na tle fragmentu Przeglądowej Mapy Geomorfologicznej Polski.
Źródło: Przyroda Pomorza Zachodniego, praca zbiorowa, Szczecin 2002 r.

Tereny te znajdują się na przedpolu platformy wschodnioeuropejskiej, w obrębie masywu Szczecinka, zbudowanego z osadów staropaleozoicznych (ordowiku, syluru, dewonu oraz karbonu). Rozpatrując lokalizację pod względem geologiczno-strukturalnym, przedmiotowy obszar położony jest na terenie Niecki Pomorskiej.

W obrębie równiny sandrowej w 1998 r. udokumentowano złoża torfu, kredy jez. i gytii wapiennej „Kazimierz III” (część obszaru mpzp). Opracowano wówczas dokumentację geologiczną w kat. C₁ złoża torfu, kredy jeziornej i gytii wapiennej „Kazimierz III” w Kazimierzu na zlecenie Spółdzielni Kółek Rolniczych w Białym Borze. Dokumentację tę zatwierdził Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki O/Zamiejscowy w Koszalinie dec. zn. K-OSR-G3/753.1.3/3/99 z dn. 23.06.1999 r. Zatwierdzono zasoby geologiczne kopaliny głównej - torfu w wysokości 346 288 m³ oraz zasoby geologiczne kopaliny towarzyszącej – kredy jez. i gytii wapiennej w wysokości 135 141 Mg. Udokumentowane w 1998 r. złoża stanowi aktualnie Pole A złoża torfu „Kazimierz III”.

Dodatkowym źródłem wiedzy o stratygrafii i wykształceniu osadów czwartorzędowych na badanym obszarze jest arkusz Szczecinek Mapy Geologicznej Polski w skali 1: 200 000 wraz z objaśnieniami. Z mapy tej wynika, iż objęty projektem mpzp pokrywają – **torfy**, zalegające w zagłębieniach bezodpływowych w dolinie rzecznej, sąsiadującej z sandrem (ryc. 5).

Są to torfy holoceny, brunatne, osiągające tu miąższość maksymalnie do 3 m.

Rycina 5. Obszar objęty mpzp na tle Mapy Geologicznej Polski. Źródło: Mapa Geologiczna Polski arkusz Szczecinek, nr N-33-81/82, w skali 1: 200 000, PIG

Wschodni obszar dokumentowanego złoża torfu (część obszaru mpzp) znajduje się stratygraficznie powyżej starszych osadów czwartorzędowych akumulacji wodnolodowcowej zlodowacenia bałtyckiego fazy pomorskiej. Tymi osadami są pola sandrowe zbudowane z utworów piaszczysto – żwirowych. Budują one dno doliny i otaczający obszar dokumentowany. Wody płynące wykorzystujące jedno z obniżień po odpływie wód polodowcowych doprowadziły następnie do erozji sandru i wykształcenia doliny rzecznej, w której na starszych utworach fluwioglacjalnych wykształciły się młodsze utwory akumulacyjne pochodzenia organicznego w postaci **torfu niskiego o miąższości do 3,0 m**. Torf jest utworem powstałym w warunkach stałego zabagnienia wierzchniej warstwy gleby w dolinie rzecznej Bielskiej Strugi. Torf ten składa się z nierozłożonych szczątków roślin oraz amorficznej masy humusu. Jest on nasycony w różnym stopniu piaskiem i żwirem naniesionym przez wody płynące rzeki Bielska Struga.

Budowa geologiczna dokumentowanego obszaru tj. Pola B koreluje się bezpośrednio z występującym po sąsiedzku udokumentowanym już w 1998 r. złożem „Kazimierz III”, nazwanym w niniejszym dodatku nr 1 do dokumentacji geologicznej Polem A, gdyż jest jego naturalnym przedłużeniem. Jediną różnicą pomiędzy Polem A i B jest niewystępowanie kredy jez. i gytii wapiennej w spągu torfu, gdyż bezpośrednio pod torfem stwierdzono wyłącznie piasek drobny i średni pochodzenia fluwioglacjalnego.

W obszarze dokumentowanym (Pole B - obszar mpzp) występuje pokład torfu niskiego o miąższości 1,0-3,0 m, stanowiący przedłużenie złoża torfu „Kazimierz III” w kierunku

wschodnim. Seria złożowa pokryta jest ok. 0,2-0,3 m grubości warstwą czynną nadkładu w postaci gleby torfowej zwanej wierzchnicą. Dane te pochodzą z wykonanych w maju 2013 r. 12 odwiertów oznaczonych numerami 1/12-12/12 w Polu B oraz informacji geologicznej zawartej w dokumentacji geologicznej złoża torfu, kredy jez. i gytii wap. „Kazimierz III”(1998) tj. 7 otworów arch. nr BA, B1a, B10, B10a, B10b, B10c, B14 - parcela zachodnia Pola A oraz 8 otworów arch. nr B4, B4a, B5, B5a, B6, B6a, B6b, B6c - parcela wschodnia Pola A.

Celem wykonanych robót geologicznych było udokumentowanie w kat. C₁ nowego fragmentu złoża torfu na obszarze 163 335 m² (16,3 ha), za pomocą 12 otworów badawczych w Polu B - obszar mpzp, przylegającym od strony południowo-wschodniej do złoża oraz zaktualizowanie granic złoża w stosunku do ubytków zasobów powstałych w trakcie eksploatacji w latach 2002-2012. Dla właściwego rozpoznania formy, budowy geologicznej złoża, rodzaju i jakości kopaliny w nim występującej, ustalenia zasobów oraz granic złoża w stopniu odpowiadającym wymogom stawianym dokumentacji w kategorii C₁ wykonano geologiczne prace terenowe (prace wiertnicze), prace geodezyjne, badania laboratoryjne oraz prace dokumentacyjne.

Zwierciadło wody gruntowej zostało nawiercone w każdym otworze badawczym na głębokości 0,85-1,20 m. Należy stwierdzić, iż złożo jest w większości zawadnione.

Złożo udokumentowano w obszarze spełniającym kryteria bilansowości dla złóż torfu, uwzględniając podwyższenie maksymalnej zawartości popiołu w suchym torfie z 30% do 50%. Kopaliny towarzyszące nie występują w wyniku skreślenia z bilansu zasobów kredy jeziornej i gytii wapiennej zalegającej pod pokładem torfu w Polu A.

Dla obszaru tego nie został wydany jeszcze arkusz Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1:50 000

• **Hipsometria i krajobraz**

Obszar objęty projektem mpzp posiada mało zróżnicowaną rzeźbę terenu. Dolina rzeczna, w obrębie której rozpościera się ten teren w większości jest tu płaska (zał. 1). Brak tu wzniesień i obniżień. Powierzchnia tego terenu położona jest na rzędnych od min. 151,3 m n.p.m. w części wschodniej do maksymalnie 147,2 m n.p.m. w części zachodniej (zał. 1). Średnie wysokości kształtują się tu na wysokości ok. 149,3 m n.p.m. Deniwelacje terenu dochodzą więc maksymalnie do 4,1 m. Obszar opracowania nieznacznie obniża się w kierunku północno zachodnim.

Naturalny krajobraz okolicy obszaru objętego projektem mpzp ukształtowany został w okresie zlodowaceń północnopolskich i ma charakter młodoglacjalny. Cechuje się on dużym zróżnicowaniem form morfologicznych pochodzenia wodnolodowcowego i lodowcowego (pagóry, obniżenia wytopiskowe, płaskie powierzchnie). Region, na którym znajduje się teren objęty projektem mpzp, z punktu widzenia zagospodarowania terenu, posiada krajobraz den dolinnych. Należy do najbardziej rozpowszechnionych i jest jedynym występującym niemal we wszystkich kontekstach krajobrazowych, tworząc sieć korytarzy wiążących system przyrodniczy kraju. Żyzne, wilgotne siedliska sprzyjają gospodarce rolnej. Zmienność uwilgotnienia i zagrożenie powodziowe ogranicza formy użytkowania i powoduje próby hydrotechnicznego przekształcania siedlisk.

Krajobraz tego terenu urozmaicają zadrzewienia i zakrzewienia oraz tereny leśne. Lasy w obszarze opracowania to niewielkie płaty zadrzewień i zbiorowisk leśnych, podnoszące poziom bioróżnorodności w krajobrazie rolniczym. Otaczające ten teren kompleksy leśne należą do monokulturowych drzewostanów sosnowych. Dominuje tu, pochodzący z nasadzeń bór sosnowy.

Od północnego zachodu do terenu mpzp przylega zbiornik wodny pochodzenia antropogenicznego. Powstał on w wyniku wydobywania torfu, a po zakończeniu eksploatacji

zostanie on zrekultywowany w kierunku wodnym. Całość dopełniają elementy krajobrazu antropogenicznego, na który składają się widok na linie energetyczne niskiego napięcia, oraz drogi gminne i leśne.

- **Gleby i ich użytkowanie**

W granicach obszaru objętego mpzp znajdują się użytki rolne – łąki trwałe, a także leśne, nieużytki (zał. 1). Grunty rolne stanowią tu łąki klasy IV i V, podobnie grunty leśne położone są także na glebach klasy V i VI. Niewielki fragment terenu stanowią grunty zadrzewione i zakrzewione na łąkach trwałych kl. IV oraz nieużytki, na które porastają pojedyncze samosiejki drzew i krzewów. Przez centralną część terenu mpzp ze wschodu na zachód przepływa ciek wodny – mała rzeczka – Bielska Struga, stanowiąca wody śródlądowe płynące. Od rzeki w północno wschodniej części obszaru odchodzi rów melioracyjny, zbierający wody z tej części terenu działki 87/3.

Pod względem przydatności rolniczej gleby zostały natomiast zaliczone do użytków zielonych słabych i bardzo słabych (3z).

Teren opracowania pokrywają gleby pochodzenia organicznego, które stanowią **gleby torfowe i murszowo-torfowe (T/n)** wytworzone z torfów niskich. Wypełniają one obniżenia terenu obszaru objętego opracowaniem (teren doliny Bielskiej Strugi na podmokłych łąkach).

W chwili obecnej teren łąk nie jest rolniczo użytkowany, w związku z tym zaobserwowano proces degradacji zbiorowisk roślinnych typowych dla tego typu łąk.

- **Hydrografia**

Warunki hydrograficzne są ściśle związane z rzeźbą terenu, która wyznacza powierzchniowy układ sieci wodnej. Warunkuje je także budowa geologiczna i klimat.

Wody powierzchniowe

Teren objęty ustaleniami mpzp położony jest w obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty, dla którego opracowano i zatwierdzono „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”. Ww. dokument stanowi załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2016, poz. 1967).

Zgodnie z załącznikami do ww. „Planu zagospodarowania wodami...”, teren mpzp położony jest w zlewni JCWP Gwda do wypływu do Jez. Wielimie (PLRW6000251886139).

Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) – charakterystyka:

- Europejski kod JCWP PLRW6000251886139; Nazwa JCWP: Gwda do wypływu do Jez. Wielimie;
- Powierzchnia w Gminie Biały Bór: 34,67 km²;
- Lokalizacja: Scalona część wód powierzchniowych – W601;
- Region wodny: region wody Warty;
- Obszar dorzecza (Kod i Nazwa): 6000 obszar dorzecza Odry;
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej: RZGW w Poznaniu;
- Ekoregion: wg Kondrackiego oraz wg Illiesa - Równiny Centralne (14);
- Typ JCWP: ciek łączący jeziora (25);
- Status: naturalna część wód;
- Ocena stanu: dobry (w tym dobry stan ekologiczny i chemiczny);
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: niezagrożona;
- Termin osiągnięcia dobrego stanu: 2015 r.
- Monitorowana – tak;

- Derogacje: nie ;
- Uzasadnienie derogacji: nie dotyczy.

Celem środowiskowym dla JCWP PLRW6000251886139 jest:

- stan lub potencjał ekologiczny: dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych w obrębie JCWP;
- stan chemiczny: dobry stan chemiczny.

Celem środowiskowym dla ww. wód powierzchniowych jest utrzymanie dobrego stanu ekologicznego, dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych, a także zapobieganie ich pogorszeniu.

Ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem obejmuje łącznie:

- a. ograniczanie emisji do wód ze źródeł zanieczyszczeń punktowych przy zastosowaniu dopuszczalnych wartości emisji rozumianych, jako masa, stężenie lub poziom emisji substancji lub energii, określonych w przepisach, które nie powinny być przekraczane w określonym w nich czasie;
- b. ograniczanie emisji do wód ze źródeł zanieczyszczeń obszarowych, przez określenie jej warunków, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych praktyk w zakresie ochrony środowiska.

Powyższe cele realizuje się przez podejmowanie działań zawartych w programie wodno-środowiskowym kraju, w szczególności działań polegających na:

1. stopniowej redukcji zanieczyszczeń powodowanych przez substancje priorytetowe oraz substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego,
2. zaniechaniu lub stopniowym eliminowaniu emisji do wód powierzchniowych substancji priorytetowych oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Jednolita część wód powierzchniowych, w obrębie, której zlokalizowany jest teren mpzp posiada aktualnie dobry stan, zatem celem środowiskowym, jest dążenie do utrzymania stanu dobrego, a także zapobieganie pogorszeniu dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego.

Według Mapy Podziału Hydrograficznego Polski, opracowaną przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną, teren objęty projektem mpzp położony jest ok. 11 km na południe od terenu stanowiącego główną strefę wododziałową, oddzielającą Region Wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego od Regionu Wodnego Warty.

Cały teren objęty projektem mpzp należy do zlewni rzeki Dołgi (Dołga od jez. Dołgie do ujścia Gwdy – zlewnia V rzędu), będącej częścią zlewni rzeki Gwdy. Gwda, nazywa kiedyś Głdą jest największym prawym dopływem Noteci, toczy swe wody przez Pojezierze Bytowskie, Równinę Charzykowską, dolinę Gwdy oraz dolinę środkowej Noteci. Rzeka rozpoczyna swój bieg jako Bielec (dawna Bielska Struga) na wysokości 157 m n.p.m. koło wsi Biała, na południowy zachód od Białego Boru.

Obszar opracowania położony jest w Regionie Wodnym Warty i podlega pod Nadzór Wodny w Szczecinku oraz Zarząd Zlewni w Pile (kod RZGW: BY; teryt. gminy: 3215033).

Zasadniczym elementem kształtującym stosunki wodne na terenie mpzp i w przedmiotowym złożu jest rzeka Bielec, która oddziałuje drenująco na dolinę rzeczną. Do określenia hydronimia posłużono się arkuszem mapy podziału hydrograficznego Polski o nr:

n-33-82-b. Rzeką Bielec (Bielska Struga) stanowi zlewnię V-rzędu, oznaczoną na mapie nr: 1886114:

- 1 Odra
- 18 Warta
- 188 Noteć
- 1886 Gwda
- 18861 Gwda do Czernicy (I)
- 188611 Zlewnia jez. Wierzchowo
- 1886114 Bielec (Bielska Struga) (I)**
- 18861141 Bielec do jez. Studnica.

Rzeka przepływająca przez teren mpzp zgodnie z Mapą Hydrograficzną Polski w skali 1:50 000 oznaczona jest jako Bielec.

Rzeka ta płynie środkiem doliny (oraz przez centralną część terenu objętego mpzp) w kierunku zachodnim do jeziora Studnica, znajdującego się obok miejscowości Drężno, które oddalone jest 5 km na zachód od dokumentowanego obszaru. Wody powierzchniowe zbierające się w rowach melioracyjnych są odprowadzane do koryta rzeki. Od rzeki w północno-wschodniej części obszaru odchodzi rów melioracyjny, zbierający wody z tej części terenu działki 87/3.

Poziom zwierciadła wody w rzece obniża się stopniowo w kierunku zachodnim, kształtując się na rzędnych od 147,0 m n.p.m. we wschodniej części terenu, do 146,4 m n.p.m. w części zachodniej.

Fotografia 1. Widok w kierunku wschodnim na rzeczkę Bielska Struga i fragment jej doliny - złoża torfu „Kazimierz III” (Pole B) – zachodnia część terenu objętego mpzp

Wody podziemne

Zgodnie z załącznikami do ww. „Planu zagospodarowania wodami...”, teren objęty projektem mpzp położony jest w granicach JCWPd Nr 26 (PLGW600026) (kody zgodnie z podziałem na 172 JCWPd).

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) – charakterystyka:

- Europejski kod JCWPd - PLGW650026; Nazwa JCWPd – 26;
- Powierzchnia JCWP – 4943,7 km²;
- Dorzecze (Kod i Nazwa) – 6000 - Odra;
- Region Wodny - Warty;
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej - RZGW w Poznaniu;
- Ekoregion (wg Kondrackiego/wg Illiesa) - Równiny Centralne (14);
- Ocena stanu: dobry; ilościowego – dobry; chemicznego – dobry;
- Cel stanu: ilościowego - dobry; cel stanu chemicznego - dobry;
- Rodzaj użytkowania JCWP- rolniczo-leśny;
- Typ odstępstwa: brak;
- Termin osiągnięcia celów środowiskowych – 2021 r.;
- Czy wskazano odstępstwo z art. 4.7. – nie.
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona; Derogacje – brak.
- Głębokość występowania wód słodkich: 200 m.

Region hydrogeologiczny wg *Atlasu hydrogeologicznego Polski* (Połczyński, 1995 r.): V – pomorski. Wg Herbicha i in. (2007 r.) obszar objęty projektem mpzp należy do obszaru bilansowego nr P-XVI (Gwda) i regionu wodnogospodarczego – A (Gwda Górna) regionu wodnego Warty. Na terenie regionu wodnogospodarczego Gwda Górna, o powierzchni 1896,7 ha, wydzielono następujące poziomy/piętra wodonośne Q - czwartorzędowy, Ng - neogeński, Pg - paleogeńskie, J – jurajskie.

Średni współczynnik odpływu w górnej części dorzecza wynosi 0,3 (średnio dla Warty wynosi 0,228 – 128,2 mm). Najniższe współczynniki odpływu podziemnego rzędu 1,5 – 2,0 l/s·km² występują w części środkowej dorzecza na obszarze Wielkopolski, zaś najwyższe w zlewniach północnych Drawy i Gwdy – rzędu 3–6 l/s·km² (czyli w obrębie obszaru opracowania).

W rejonie obszaru opracowania najbardziej rozprzestrzenionym i wykształconym jest dolny czwartorzędowy poziom wodonośny. Związany jest on stratygraficznie z piaskami i żwirami zlodowaceń środkowopolskich. Poziom ten stanowi główny użytkowy poziom wodonośny w okolicy Białej. Wody są pod ciśnieniem wynoszącym około 50 kPa. Poziom ten jest eksploatowany przez ujęcia wiejskie w Cybulinie i Białej.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne oraz ustaleniami zawartymi w „Planie gospodarowania ...” celem środowiskowym dla ww. JCWPd jest:

- 1) zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- 2) zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- 3) ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

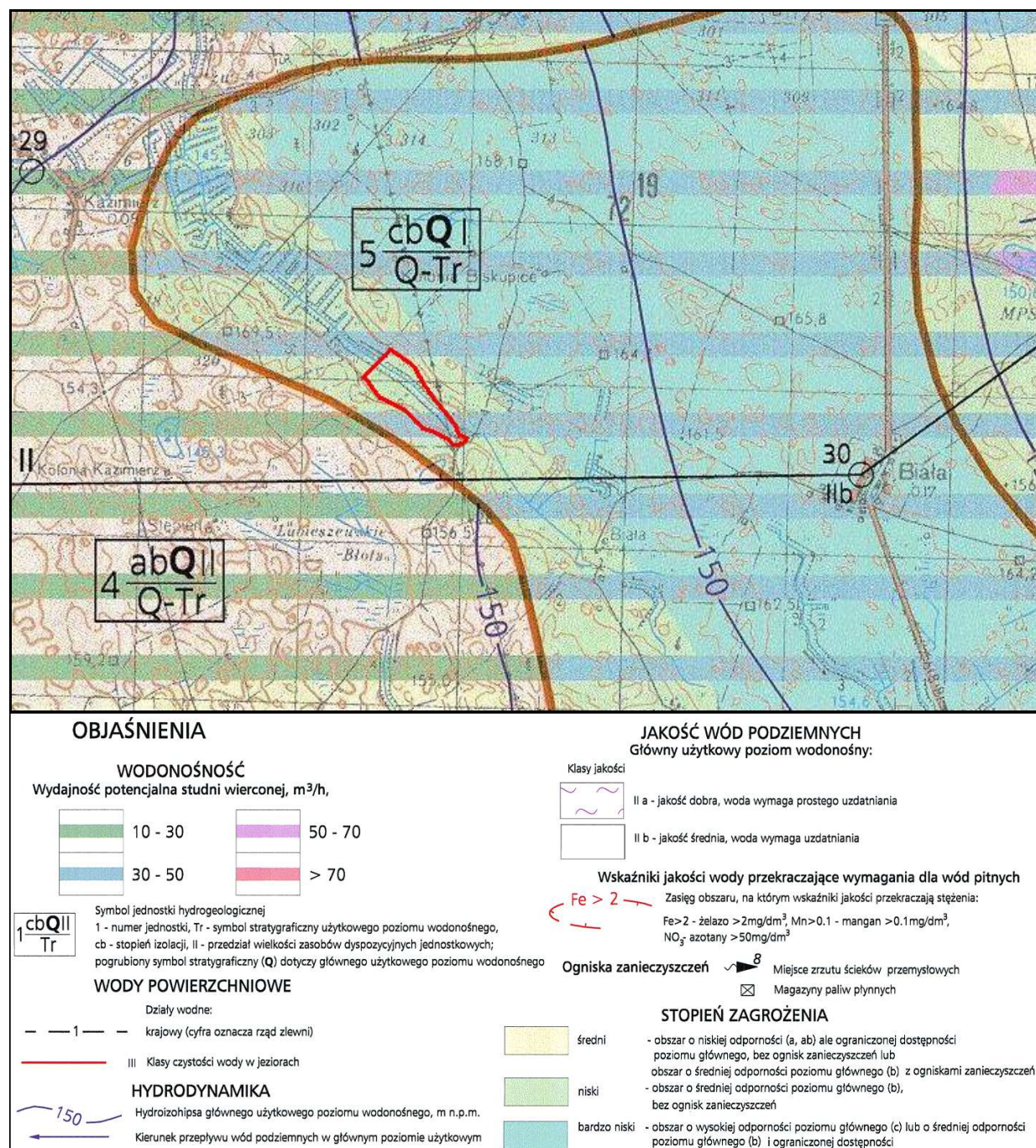
Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych – w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2016, poz. 85). Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych. Natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych (zarówno traktowanych jako zanieczyszczenia, jak i skażenie).

Określenie celów środowiskowych dla ww. wód podziemnych zostało wykonane na podstawie corocznych wyników oceny stanu obejmujące stan chemiczny i ilościowy opracowany w ramach PMS. Celem dla wód jest dobry stan chemiczny i ilościowy. Cel ten

został określony przy pomocy kryteriów charakteryzujących dobry stan chemiczny lub ilościowy zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych.

Jednolita część wód podziemnych, na której zlokalizowany jest teren mpzp posiada ilościowy i chemiczny stan dobry, zatem celem środowiskowym, w tym przypadku będzie utrzymanie tego stanu w stanie nie pogorszonym.

Według Mapy hydrogeologicznej Polski, arkusz Biały Bór (MhP 123), w skali 1: 50 000 teren objęty projektem mpzp położony jest na obszarze jednostki hydrogeologicznej - 5 $\frac{cbQI}{Q-Tr}$ (ryc. 6).

Rycina 6. Lokalizacja terenu objętego projektem mpzp na tle MhP (arkusz Biały Bór 123)

Zajmuje on niewielki obszar położony pomiędzy miejscowościami: Kazimierz i Biała. Za główny użytkowy poziom w tej jednostce uznano dolny czwartorzędowy poziom wodonośny, występujący na głębokości ok. 50-100 m. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi ok. 10-20 metrów, a przewodnictwo wodne – poniżej 100 m²/h. Wydajności potencjalne studzien wahają się od 30 do 50 m³/h. Napięte zwierciadło wody stabilizuje się na rzędnych około 150 m n.p.m.

Główny użytkowy poziom wodonośny jest dobrze izolowany od powierzchni, a stopień zagrożenia wód podziemnych jest bardzo niski (wody podziemne nie są zagrożone zanieczyszczeniami). Jakość wód jest średnia (klasa IIb) – woda wymaga uzdatniania (odmanganiania i odżelaziania).

Odpływ wód podziemnych z tego terenu odbywa się w kierunku południowym ku Noteci. Zwierciadło wody układa się na rzędnych ok. 150 m n.p.m.

Na obszarze jednostki wody podziemne są eksploatowane przez ujęcie wiejskie w Białej. Średni pobór wody podziemnej wynosi ok. 0,5 m³/h. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne wynoszą 27 m³/h. Średni moduł zasobów dyspozycyjnych oszacowano na wysokości 90 m³/24h*km², stanowi to 64% modułu zasobów odnawialnych.

Podrzędne znaczenie w obrębie jednostki ma czwartorzędowo-trzeciorzędowy poziom wodonośny, występujący na głębokości ok. 100 m. Wody tego poziomu na terenie omawianej jednostki nie są eksploatowane.

Generalny kierunek przepływu wód podziemnych w omawianym rejonie jest na północny-zachód.

Obszar objęty projektem mpzp znajduje się w obrębie terenu, gdzie zostały udokumentowane główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP): - „Bobolice” 120 „Szczecinek” 126. Lokalizację omawianych GZWP 120 i 126 przedstawia ryc. 7.

Zestawienie parametrów charakterystycznych dla tych zbiorników przedstawia z kolei tabela 3.

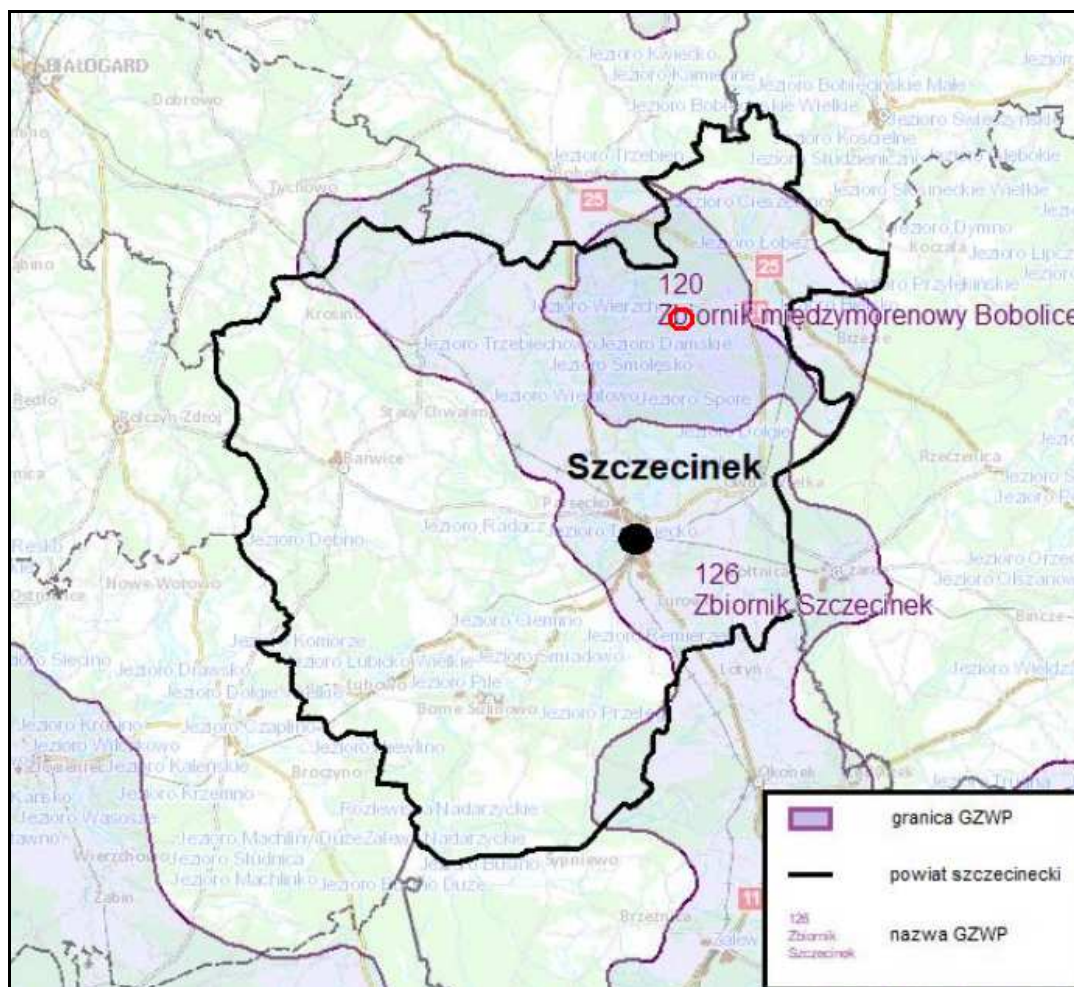
Tabela 3.

Parametry GZWP, w obrębie których znajduje się teren objęty opracowaniem

Nr GZWP	Nazwa GZWP	Typ ośrodka	Wiek skał	Powierzchnia GZWP [km ²]	Średnia głębokość ujęć [m]	Zasoby dyspozycyjne [tys. m ³ /d]
120	Zbiornik międzymorenowy „Bobolice”	porowy	Q _M	354,90	40	63,00
126	Zbiornik „Szczecinek”	porowy	Q _{M, Tr}	1 345,50	90	166,00

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie

Oznaczenia wieku skał GZWP: Q_M – zbiornik czwartorzędowy międzymorenowy; Q_{M, Tr} - zbiornik czwartorzędowo - trzeciorzędowy międzymorenowy.

Rycina 7. Położenie terenu objętego projektem mpzp na tle mapki poglądowej lokalizacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) we wschodniej części woj. zachodniopomorskiego. Źródło: *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2018-2021, z perspektywą na lata 2022-2025.*

Granice występowania GZWP określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. 2006, Nr 126, poz. 878, z późn. zm.).

Prawo ochrony środowiska w art. 98 stanowi, że wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają ochronie polegającej na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód. W tych celach tworzone są między innymi obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, na zasadach określonych Prawem wodnym.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 120 „Bobolice” jest to niewielki obszarowo zbiornik czwartorzędowy leżący w północno wschodniej części powiatu szczecineckiego. Objęty jest obszarem wysokiej ochrony (o powierzchni 354,9 km²) oraz najwyższej ochrony (o powierzchni 408,9 km²). Jest to zbiornik międzymorenowy, występujący w ośrodku porowym, w strefie źródliskowej górnej Gwdy. Zasoby zbiornika szacowane są na 63 tys. m³/d, a średnia głębokość ujęć występuje na 40 m. Zbiornik ten kwalifikuje się jako obszar najwyższej ochrony (ONO).

Znacznie większym zbiornikiem pod względem zasięgu jest GZWP Nr 126 „Szczecinek” zajmujący praktycznie cały obszar powiatu szczecineckiego oraz fragmenty powiatów sąsiednich. Jest to zbiornik trzeciorzędowo-czwartorzędowy o charakterze skał

porowych. Zbiornik GZWP 126 również posiada ustanowiony obszar ochrony zbiornika o reżimie wysokiej ochrony, jednak powierzchnia chroniona zajmuje niewielki obszar w południowej części zbiornika o powierzchni 1 345,50 km², obszar ten nie leży jednak w granicach powiatu. Zasoby zbiornika szacowane są na 166 tys. m³/d, a średnia głębokość ujęć występuje na 90 m. Zbiornik ten kwalifikuje się jako obszar wysokiej ochrony (OWO).

Wody tych zbiorników są badane w odwiercie w Spore, w 2016 r. zaliczono do II klasy czystości (wody dobrej jakości).

Wszelkie inwestycje i rozwiązania przestrzenne, które są planowane w obszarze GZWP, muszą uwzględniać ograniczenia z użytkowania terenu wynikające z Prawa wodnego z dnia 20 lipca 2017 roku (Dz. U. 2018 poz. 2268, z późn. zm.).

Z „Dokumentacji geologicznej złoża Kazimierz III” wynika, że wody gruntowe o swobodnym poziomie zwierciadła gromadzą się w pokładach torfu. Zwierciadło tego poziomu w Polu B – na terenie objętym mpzp zalega na dość wyrównanym poziomie od 0,90-1,00 m p.p.t. w rejonie koryta rzeki do max. 1,20 m p.p.t. w większym oddaleniu od rzeki, w strefach brzeżnych doliny rzecznej. Woda występująca w piaskach podścielających torfy charakteryzuje się zwierciadłem napiętym, które po ustabilizowaniu osiąga poziom zwierciadła wód podziemnych zalegających w torfach.

Ustalony poziom zwierciadła wody gruntowej w Polu B – na terenie objętym mpzp stabilizuje się na rzędnych od min. 146,48 m n.p.m. w bezpośredniej bliskości koryta rzeki w zachodniej części Pola B (otw.2/12) do maks. 149,52 m n.p.m. (otw.10/12) w odległości 100-150 m od koryta rzeki na krańcach doliny rzecznej kontaktujących ze zboczami doliny zbudowanymi z piaszczysto-żwirowych utworów wodnolodowcowych we wschodniej części Pola B.

• Szata roślinna

Naturalna roślinność potencjalna

Jak wskazuje mapa „Potencjalnej roślinności naturalnej Polski”, opracowana przez Matuszkiewicza i in. (2008 r.) cały obszar objęty projektem mpzp zajmują siedliska suboceanicznego boru sosnowego świeżego *Leucobryo-Pinetum*.

Rzeczywista szata roślinna

Na obszar objęty mpzp składa się teren udokumentowanego złoża „Kazimierz III” (Pole B), stanowiący dolinę rzeczną, wypełnioną torfem. Aktualnie zagospodarowaną jako łąki kl. IV i V, nieużytki oraz laski brzoźowe, olchowe i zagajniki wierzbowo-olchowe (Ls IV i Lz/ŁIV), a także zapusty wierzbowe na nieużytkach (fot. 2, 3).

W obrębie terenu objętego mpzp, w obniżeniu terenowym, znajdują się pokłady wypełnione torfem niskim. Niski typ budowy powiązany jest z systemem wód przepływowych.

Teren ten w przeszłości stanowił w przeważającej większości zagospodarowane użytki zielone. Jednak brak stosowania zabiegów agrotechnicznych, spowodowało degradację łąk i pastwisk, co umożliwiło rozprzestrzenienie się zespołów szuwarowych, mszystych i krzewiastych. Kilkanaście lat temu zarzucono tu uprawę roli, w skutek czego na gruntach tych rozpoczął się proces sukcesji wtórnej. W chwili obecnej teren ten stanowi odłogowaną łąkę, która nie jest rolniczo wykorzystywana.

Identyfikacja i diagnoza płatów na badanym siedlisku wykonana zostanie w oparciu o metodykę fitosocjologiczną (Dzwonko 2007). Podstawowym narzędziem identyfikacyjnym były zdjęcia fitosocjologiczne ze szczególnym uwzględnieniem gatunków charakterystycznych i wyróżniających (Matuszkiewicz W. 2001). W obrębie obecnie nieużytkowanej, zarastającej, podmokłej łąki rozlewiskowej, stwierdzono występowanie

licznych gatunków łąkowych oraz pastwiskowych. Na podstawie wykonanych trzech zdjęć fitosocjologicznych, w czerwcu 2018 r., metodą *Braun-Blanquetanie*, (o powierzchni 5x5 m) próbowano wyróżnić fitocenozy wśród zbadanego ekosystemu. Brak stałości fitosocjologicznej występujących gatunków charakterystycznych oraz ich niski współczynnik pokrycia oraz brak niektórych kluczowych gatunków charakterystycznych i wyróżniających w runi nie pozwoliły jednak wyróżnić w wytworzonych asocjacjach roślinnych konkretnego zbiorowiska roślinnego (fitocenozy). Analiza składu roślinnego wykazała, iż duża część gatunków roślin pochodzi z klasy *Molinio-Arrhenatheretea*, jednak z udziałem gatunków charakterystycznych dla żyznych pastwisk na niżu ze związków *Cynosurion* i zespołu *Lolio-Cynosuretum*, szuwarów bagiennych i turzycowisk bagiennych ze związku *Magnocaricion*, *Caricion nigra*, oraz antropogenicznych nawożonych wielokośnych wilgotnych i mokrych łąk związku *Calthion palustris*, oraz gatunków roślin przechodzących z innych klas np. *Artemisietea vulgaris* - zbiorowiska roślin wieloletnich na terenach ruderalnych.

W związku z tym, że duża liczba stwierdzonych gatunków należy do ww. klasy podczas analizy fitosocjologicznej zbadano czy płaty roślinności porastające zinwentaryzowany teren nie stanowią siedliska 6510 (*Arrhenatherion*). Jednak takie czynniki jak: brak kluczowych gatunków charakterystycznych w runi (np. traw rajgrasu wyniosłego lub kostrzewy czerwonej oraz wielu dwuliściennych) oraz niski stopień stałości stwierdzonych gatunków charakterystycznych, a także warunki ekologiczne oraz duży udział gatunków z innych klas, w tym *Artemisietea vulgaris* (zbiorowiska roślin wieloletnich na terenach ruderalnych) nie pozwolił zakwalifikować fitocenozy do siedliska świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie (odpowiadających związkowi *Arrhenatherion elatioris* oraz zespołowi *Arrhenatheretum elatioris*).

Teren ten jest silnie podmokły, otoczony zaroślami z przewagą wierzby szarej *Salix cinerea* i wierzby pięciopręcikowej *Salix pentandra* z dość szerokim okrajkiem. Przez środek torfowiska przepływa rzeczka Bielec, mająca tu charakter rowu o szerokości ok. 2 m. Dominującym zespołem roślinnym wokół cieką jest trzcina pospolita *Phragmites australis*. Trzcina tu tworzy dużej powierzchni agregacje. Towarzyszyły mu takie rośliny jak: krwawnica pospolita *Lythrum salicaria*, rdest ziemnowodny *Polygonum amphibium*, żabieniec babka wodna *Alisma plantago-aquatica*, jaskr płomiennik, marek szerokolistny *Sium latifolium*, tojeść pospolita *Lysimachia vulgaris*, przytulia błotna *Galium palustre*, pałka szerokolistna *Typha latifolia*, karbienieć pospolity *Lycopus europaeus*, sit rozpierzchny i kosaciec żółty.

Torfowisko to przy niższym poziomie wody wykorzystywane było częściowo jako łąka kośna. Obecnie nie przedstawia większej wartości florystycznej (fot. 2).

Fotografia 2. Widok w kierunku wschodnim na teren mpzp, stanowiące Pole B złoża „Kazimierz III”. Dolina rzeczna, w obrębie, której znajdują się: łąki, lasy i nieużytki. Na pierwszym planie zespół: *Caricetum elatae* (zespół turzycy sztywnej)

Fotografia 3. Widok w kierunku północnym na środkową część obszaru mpzp (złoże torfu porośnięte przez łąki łęgowe). Na drugim planie las olchowy

Łąki w obrębie terenu objętego projektem mpzp mają charakter łęgowych (typ łąki okresowo podmokłej i wilgotnej), tworzących tu formę przejściową pomiędzy łąkami

łęgowymi właściwymi, a rozlewiskowymi, zalewanymi przez zwykłe wylewy. Przez większą część roku woda nie występuje na ich powierzchni, jednak odpływa wolniej i pozostaje dłużej i płycej pod powierzchnią niż w łęgu właściwym. Są to średnio żyzne łąki, a uzyskane z nich siano ma zastosowanie głównie jako ściółka (fot. 1- 3).

W ich obrębie oprócz roślinności szuwarowej, zaliczanej do szuwarów wielkoturzycowych *Magnocaricion* z klasy *Phragmitetea*, występującej w miejscach bardziej wilgotnych, ich powierzchnie porasta także roślinność z klasy *Molinio-Arrhenatheretea*, w fragmentach mniej wilgotnych. Obok nielicznych turzyc występują tu trawy i zbiorowiska bylin. Na tym kobiercu występują kępy kopulaste łoży. Kępy wzniesione są ponad poziom otaczających je łąki. W zależności od stadium rozwojowego zbiorowiska zaroślowego wyniesienie to jest coraz wyższe. Wraz ze zmianami urzeźbienia powierzchni zmienia się roślinność, pojawiają się wierzba pięciopręcikowa *Salix pentandra*, wierzba szara *Salix cinerea*, iwa *Salix caprea*, wierzba uszata *Salix aurita*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, czerwemcha zwyczajna *Padus avium*, dziki bez czarny *Sambucus nigra* oraz olsza czarna *Alnus glutinosa*, szara *Alnus incarna* i brzoza brodawkowata *Betula pendula*. Wśród gatunków towarzyszącym wierzbom najczęściej spotyka się niektóre gatunki bagienne: karbieniec pospolity, przytulię błotną, wierzbownicę błotną *Epilobium palustre*, tarczycę pospolitą *Scutellaria galericulata*, skrzyp błotny *Equisetum palustre*, a także psiankę słodkogórz *Solanum dulcamara*.

Z uwagi na fakt, że są to łąki dość mocno – głęboko odwodnione stwierdzono tu duży udział gatunków charakterystycznych dla klasy *Artemisietea vulgaris* (zbiorowisk roślin wieloletnich na terenach ruderalnych) i z klasy *Stellarietea mediae* (zbiorowisk chwastów i terenach ruderalnych).

W zależności od oddalenia zbiorowiska roślinnego względem głównego nurtu ciek - rzeki Bielska Struga zmienia się ich stopień nawodnienia. Można zaobserwować trzy rodzaje zbiorowisk: trzcinowe, szuwarowo-turzycowe i olchowe.

W skład zbiorowiska trzcinowego, leżącego najbliżej wody, w związku z tym najbardziej podtopionego, wchodzi głównie wysokie byliny o głęboko zanurzonych kłaczach. Dominują wśród nich trzcina pospolita *Phragmites australis* i pałka szerokolistna *Typha latifolia*. Piętro roślin pływających nie wykształciło się tutaj, ponieważ nie ma dla niego tu miejsca, nie sprzyjają mu również zbyt wielkie wahania poziomu i szybki nurt wody.

Zbiorowiska turzycowo-szuwarowe występują na miejscach bardziej wyniesionych, charakterystyczne dla obszarów okresowo zalewanych wodami powierzchniowymi. Tworzą one wraz z opisaną poniżej odmianą wilgotnej łąki niżowej mozaikę wzajemnie przeplatających się fitocenoz. Do gatunków roślin z tej grupy należą tu turzycy: tunikowa *C. appropinquata*, brzegowa *C. riparia*, dzióbkowata *Carex rostrata* i pęcherzykowata *C. vesicaria*. Towarzyszą im także, tworzące mozaikę, takie gatunki jak: manny mielec *Glyceria maxim*, sitowie leśne *Scirpus sylvaticus*, mozga trzcinowata *Phalaris arundinacea* czy trzcina pospolita *Phragmites australis*, z udziałem pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica*, w miejscach nie wykaszanych. Kiedy woda opadnie, w dolinkach pojawiają się barwnie kwitnące rośliny ziołoroślowe, jak: tojeść zwyczajna *Lysimachia vulgaris*, przytulia błotna *Galium palustre*, karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*, krwawnica pospolita *Lythrum salicaria* i inne.

Część z tych fitocenoz ma niewielkie znaczenie torfotwórcze, ale pełni w przyrodzie ważną rolę ekologiczną. Utworzone przez nie asocjacje mają mały udział innych roślin niż dominujący gatunek. Są to: jaskier wielki *Ranunculus lingua*, rdest ziemnowodny *Polygonum amphibium*, marek szerokolistny *Sium latifolium*, tojeść bukietowa *Lysimachia thyrsoiflora*, niezapominajka błotna *Myosotis palustris*, rzeżucha łąkowa *Cardamine amara*, skrzyp błotny *Equisetum palustre*, pięciornik gęsi *Potentilla anserina*, śledziennica skrętolistna

Chrysosplenium alternifolium, przytulia bagienna *Galium uliginosum*, trybula leśna *Anthriscus sylvestris*, perz właściwy *Elymus repens*, pokrzywa żegawka, i inne.

Na miejscach bardziej wyniesionych, gdzie poziom wody znacznie się obniża i w związku z tym zmniejsza się podtopienie występuje wilgotna, uboga odmiana niżowej łąki świeżej. Składają się na nią trawy: wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*, mozga trzcinowata *Phalaris arundinacea*, wiechlina błotna *Poa palustris* lub turzyce – turzyca zaostrowana *Carex gracilis*. Towarzyszą im takie gatunki jak: mietlica biaława *Agrostis alba*, wiechlina zwyczajna *Poa trivialis*, śmiełek darniowy *Deschampsia caespitosa*, przytulia błotna *Galium palustre*), jaskier rozłogowy *Ranunculus repens*, jaskier ostry *Ranunculus acer*, szczaw zwyczajny *Rumex acetosa*, tojeść rozestana *Lysimachia nummularia*, knieć błotna *Caltha palustris*, firletka poszarpana *Lychnis flos-cuculi* i krwawnik pospolity *Achillea millefolium*.

Łąki w większości są użytkowane gospodarczo, lecz są to kwaśne podmokłe łąki, z których można pozyskiwać tylko niskiej jakości kwaśne siano.

Najwyższe tereny torfowiska rzecznoego zajmuje las mieszany świeży, w którym wyróżniono w wieku 45 lat: brzozę brodawkowatą *Betula pendula* (udział 4), grab pospolity *Betulus carpinus* (udział 3), olsza czarna *Alnus glutinosa* (udział 2), topola osika *Populus trymula* (udział 1), oraz pojedynczo buk pospolity *Fagus sylvatica*.

Kolejnym wydzieleniem leśnym jest położony w środkowej części terenu las mieszany bagienny z przeważającym udziałem olchy czarnej *Alnus glutinosa* w wieku 41 i 56 lat, w podszycie z bzem czarnym i czeremchą pospolitą.

Wśród gatunków występujących w zaroślach wierzbowych, rosnących przy cieku i rowach stwierdzono: wierzbę szarą *Salix cinerea*, pięciopręcikową *S. pentandra*, uszatą *S. aurita*.

Podsumowanie

Teren ten pozbawiony jest gatunków roślin rzadkich, zagrożonych wyginięciem oraz chronionych na podstawie Rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej roślin z dnia 9 października 2014 r. (Dz. U. 2014 r. poz. 1409). Na podstawie analizy danych zebranych podczas badań własnych stwierdzono tu także brak siedlisk objętych ochroną oraz gatunków roślin i zwierząt chronionych na podstawie Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014 poz. 1713) oraz wymienionych w załącznikach Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992).

Na podstawie przeprowadzonych analiz fitosocjologicznych stwierdza się, że na badanym obszarze nie występują siedliska przyrodnicze: 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, oraz 91E0 – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Zadecydowały o tym takie czynniki jak: brak kluczowych gatunków charakterystycznych oraz niski stopień stałości stwierdzonych gatunków charakterystycznych, a także warunki ekologiczne oraz duży udział gatunków z innych klas (patrz opis szaty roślinnej).

Siedliska przyrodnicze – wyniki inwentaryzacji siedliskowej

Według Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego, Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie 2011 r. teren łąk w obrębie obszaru objętego projektem mpzp stanowi siedlisko łąkowe podlegające ochronie prawnej - 6510 niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie, o powierzchni 9,99 ha. Opisane jest jako siedlisko łąkowe

obejmujące antropogeniczne, niżowe wysokoproduktywne zbiorowiska *Arrhenatheretum elatioris* z klasy *Molinio-Arrhenatheretea* użytkowane kośnie.

Obecnie jednak zarówno powierzchnia opisanego siedliska, jak i jego skład florystyczny uległ przekształceniu. Większa część złoza torfowego „Kazimierz III” Pole A została wyeksploatowana, a wyrobisko zostało zalane wodą (ryc. 8). Powstał tu zbiornik wodny. Pole B złoza – czyli teren objęty mpzp porasta roślinność typowa dla ekosystemów torfowisk niskich - nieużytkowanych łąk, opisana powyżej (w odnośniku szata roślinna).

• Fauna

Ze względu na rolniczo leśny charakter tego terenu występuje tu wiele elementów faunistycznych związanych z agrocenozami i lasami. Sąsiedztwo zbiornika wodnego - obecność fauny wodnej i drobnozbiornikowej powoduje to, że bioróżnorodność faunistyczna obszaru mpzp jest stosunkowo wysoka.

Łąki stanowią znacznie bogatsze bardziej różnorodne środowisko niż pola uprawne, graniczące od północy z omawianym obszarem. Fauna składa się tu z dwóch wyraźnych komponentów, a mianowicie: fauny związanej z wysoką, wilgociolubną roślinnością (niekoszone trawy, turzyce, trzcina) oraz fauny związanej z łąkową roślinnością niską.

Na torfowiskach niskich i w pasach roślinności szuwarowej występują: przedstawiciele rodzin wilgociolubnych - koziulkowate, ochotkowate, jętki, chruściki, itp. Występuje tu także fauna odżywiająca się roślinnością (mszyce, tarczówkowate, wtykowate, zmrózkowate, błyskleniowate, itp.) oraz drapieżniki (krzyżakowate, kwadratnikowate, aksamitkowate, gąsienicznikowate, bzygowate, itp.).

Fauna związana z niską roślinnością różni się składem fitofagów (smukleńcowate, tasznikowate, świerszczowate, pasikonikowate, szarańczakowate, stonkowate, itp.), oraz drapieżników (ukośnikowate, pogońcowate, rączycowate, łowikowate, biegaczowate, itp.). Podstawową różnicę stanowi jednak występująca tu bogata fauna bezkręgowców odżywiających się nektarem i pyłkiem kwiatowym. Dominującymi taksonami w tej grupie troficznej są motyle oraz błonkówki z rodziny pszczołowate i osowate. Na terenie mpzp można spotkać: biegacza gajowego, biegacza ogrodowego, fioletoowego i trzmiela ogrodowego.

Fauna płazów związana jest głównie z sąsiednim zbiornikiem na torfowisku – Pole A. Najczęściej spotykanym gatunkiem była ropucha szara *Bufo bufo*, a następne w kolejności były: żaba wodna *Rana esculenta*, żaba trawna *Rana temporaria* (spotkana także na terenie mpzp), żaba jeziorowa *Rana lessonae*, traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*.

W obrębie łąk, objętych mpzp obserwowano żerującego żurawia *Grus grus*, gniazdującego ok. 0,8 - 1 km na południe od tego terenu (obszar Lubieszewskich Błot) i krążącą nad terenem mpzp parę błotniaków stawowych *Circus aeruginosus* (fot. 4), gniazdujących na łąkach koło kolonii Biskupice (ok. 0,8 km na północ).

Na terenie Lubieszewskich Błot, według autorów Waloryzacji przyrodniczej gminy Biały Bór, Szczecin, 2003 r., znajduje się także stanowisko czajki, bekasa i kszyka. W czasie przeprowadzanych badań nie zaobserwowano tych ptaków w obrębie terenu objętego mpzp.

Fotografia 4. Widok w kierunku południowo wschodnim na południowo środkową część obszaru mpzp

W okolicy tej obserwowano przeloty (ze wschodu na zachód) gęsi zbożowej *Anser fabalis*, białoczelnej *Anser albifrons* i gęgawy *Anser anser*. Obszar ten nie stanowi koncentracji stad gęsi.

W obrębie zbiornika wodnego sąsiadującego z terenem mpzp od północnego zachodu gniazdują ptaki wodne tj.: łabędź niemy *Cygnus olor* i kaczka krzyżówka *Anas platyrhynchos*.

Gniazda bociana białego *Ciconia ciconia* w okolicy terenu mpzp znajdują się w miejscowościach: Stępień, Kazimierz, Biała i Biskupice. Nie obserwowano osobników tego gatunku na omawianym terenie.

W trakcie badań prowadzonych na terenie objętym zmianą mpzp, lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie, stwierdzono występowanie 17 gatunków ptaków (tab. 4).

Tabela 4.

Wykaz gatunków ptaków stwierdzonych na terenie objętym zmianą mpzp lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie, w trakcie okresu wędrówki jesiennej i zimowania z określeniem statusu ochronnego

Lp.	Gatunek	Status ochrony krajowej	Status ochrony międzynarodowej	Kategoria zagrożenia
1.	Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	Ch.	K, DP.	E
2.	Żuraw <i>Grus grus</i>	Ch.	K, DP.	E
3.	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	Ch.	-	-
4.	Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i>	Ło.	-	-
5.	Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i>	Ło.	-	-
6.	Gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i>	Ło.	-	-
7.	Gęgawa <i>Anser anser</i>	Ło.	-	-
8.	Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	Ch.	-	-
9.	Świergotek łąkowy <i>Anthus pratensis</i>	Ch.	K.	-
10.	Jemiołuszka <i>Bombycilla garrulus</i>	Ch.	K.	-
11.	Kos <i>Turdus merula</i>	Ch.	-	-
12.	Kwiczół <i>Turdus pilaris</i>	Ch.	-	-

13.	Sójka <i>Garrulus glandarius</i>	Ch.	-	-
14.	Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	Ch.	-	-
15.	Jer <i>Fringilla montifringilla</i>	Ch.	-	-
16.	Dzwoniec <i>Carduelis chloris</i>	Ch.	K.	-
17.	Szczygieł <i>Carduelis carduelis</i>	Ch.	K.	-
18.	Czyż <i>Carduelis spinus</i>	Ch.	K.	-
19.	Czeczotka <i>Carduelis flammea</i>	Ch.	K.	-
20.	Gil <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Ch.	-	-
21.	Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	Ch.	K.	-
22.	Potrzeszcz <i>Emberiza calandra</i>	Ch.	-	-

Objaśnienia:

Status ochrony krajowej: Ch. - podlega ochronie gatunkowej ścisłej, Ch.cz. - podlega ochronie gatunkowej częściowej, Ło. - ptak łowny; Status ochrony międzynarodowej: K. - ściśle chroniony gatunek wymieniony w załączniku Nr II do Konwencji o ochronie gatunków dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska) DP.- gatunek objęty szczególnymi środkami ochronnymi wymieniony w załączniku Nr I do Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (w tabeli pogrubionym drukiem); Kategoria zagrożenia: G - gatunek zagrożony w skali globalnej; E - gatunek zagrożony w Europie; PCKZ - gatunek wpisany do „Polskiej czerwonej księgi zwierząt”.

Leśna fauna, występująca w lasach sąsiadujących z terenem od północnego zachodu, czasowo przebywa także na terenie mpzp. Są to zwierzęta, składające się głównie z gatunków pospolitych, charakterystycznych dla lasu iglastego. Występują w nich: jelenie *Cervus elaphus*, sarny *Capreolus capreolus*, dziki *Sus scrofa*, lisy *Vulpes vulpes*, borsuki *Meles meles*, kuny leśne *Martes martes* i zajęce szaraki *Lepus europaeus*. Na terenie objętym opracowaniem do pospolicie występujących ssaków można zaliczyć także: normika zwyczajnego, mysz polną, mysz zaroślową, i norkę amerykańską.

Wszystkie wymienione powyżej gatunki płazów objęte są ochroną częściową według Rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183).

Większość z wymienionych powyżej gatunków ptaków objętych jest ochroną gatunkową ścisłą wg rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, jednak w większości są one pospolite na obszarze gminy i Pomorza Zachodniego (tab. 4).

Na terenie tym nie stwierdzono stałego występowania gatunków zwierząt wymienionych na listach Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory.

Z ww. gatunków ptaków jedynie żuraw i błotniak stawowy, które żerowały na terenie opracowania należą do ujętych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej - Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków.

2.2. Obszary i obiekty chronione

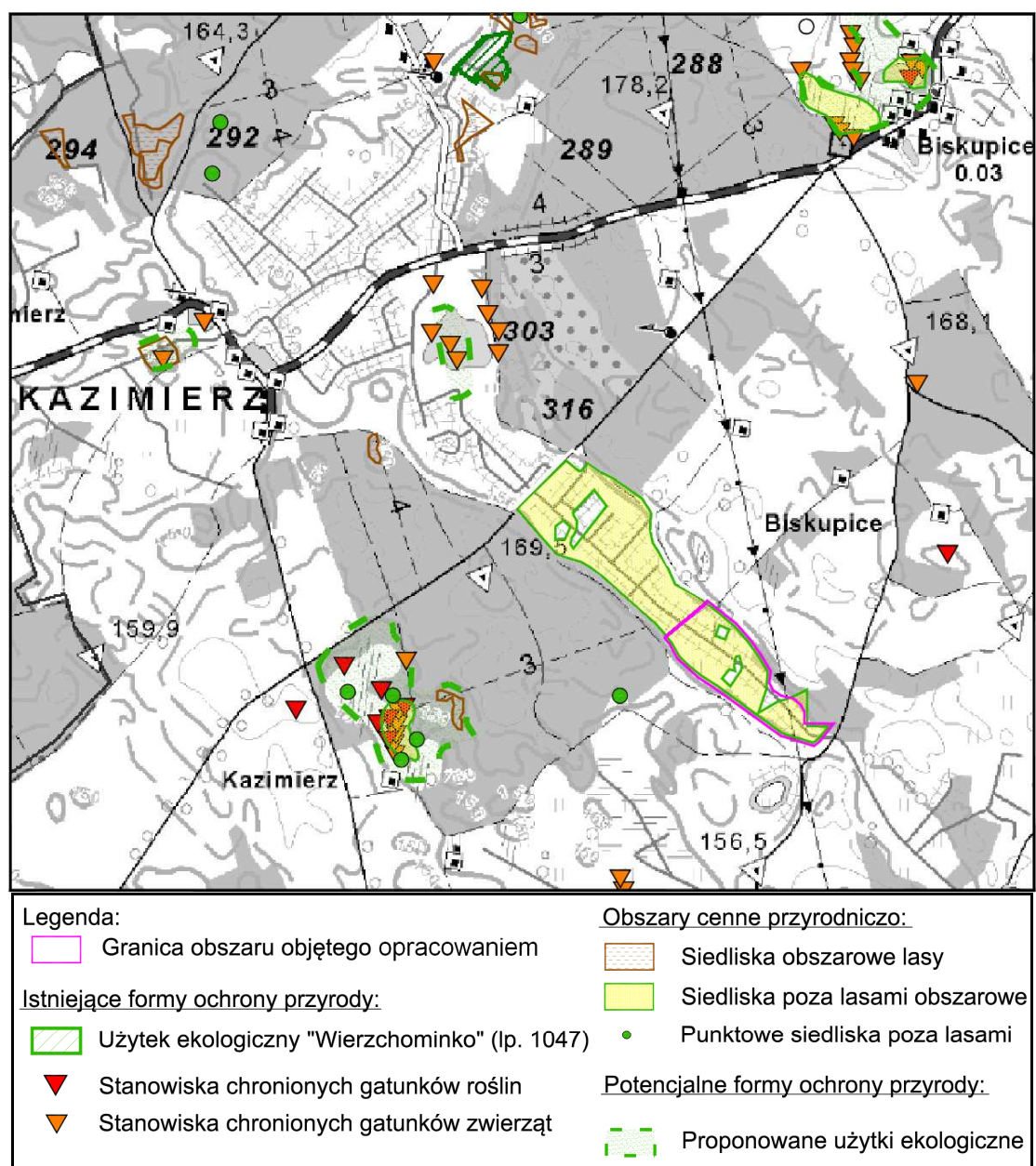
2.2.1. Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna

Teren objęty projektem mpzp położony jest poza wszelkimi istniejącymi i projektowanymi obszarowymi formami ochrony przyrody. W jego obrębie też nie znajdują żadne istniejące i potencjalne obszary i obiekty chronione (ryc. 8).

Najbliższe usytuowanymi obszarami chronionymi (głównie planowanymi do ochrony) w stosunku do terenu mpzp w promieniu 3 km są:

- projektowany **użytek ekologiczny „Torfowisko w Biskupicach” (lp. 1264)**, znajduje się w odległości ok. 0,8 km w kierunku zachodnim;

- projektowany **użytek ekologiczny „Zatoka jeziora Bielsko”** (lp. 1263) położony 1,4 km na północny zachód;
- projektowany **użytek ekologiczny „Zbiornik Śródleśny i Torfowisko koło Linowna”** (lp. 1262), znajduje się w odległości ok. 2,5 km w kierunku południowo zachodnim;
- projektowany **użytek ekologiczny „Torfowisko koło Kolonii Grabowo”** (lp. 1261), zlokalizowany w oddaleniu ok. 2,1 km na północny wschód;
- powołany **użytek ekologiczny „Wierzchominko”** (lp. 1047), oddalony o ok. 2,6 km od Pola B złoża torfu „Kazimierz III” (teren mpzp) w kierunku północnym(ryc. 8).

Rycina 8. Granice obszaru objętego mpzp na tle fragmentu mapy Waloryzacji Przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego, Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie 2011 r.

Żadne z obszarów, ani obiektów objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody nie znajduje się w zasięgu znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia.

Użytek ekologiczny „Wierzchominko” (Nr urzędowy UE/6630/III/005), został powołany Uchwałą nr XV/137/2000 Rady Miejskiej W Białym Borze z dnia 26.01.2000 r. Celem ochrony tego obszaru jest ochrona podmokłych, częściowo zarastających łąk. Torfowisko niskie położone malowniczo w głębokiej niecce, przez którą przepływa rzeka Czerwona. Właścicielem jest Nadleśnictwo Miastko.

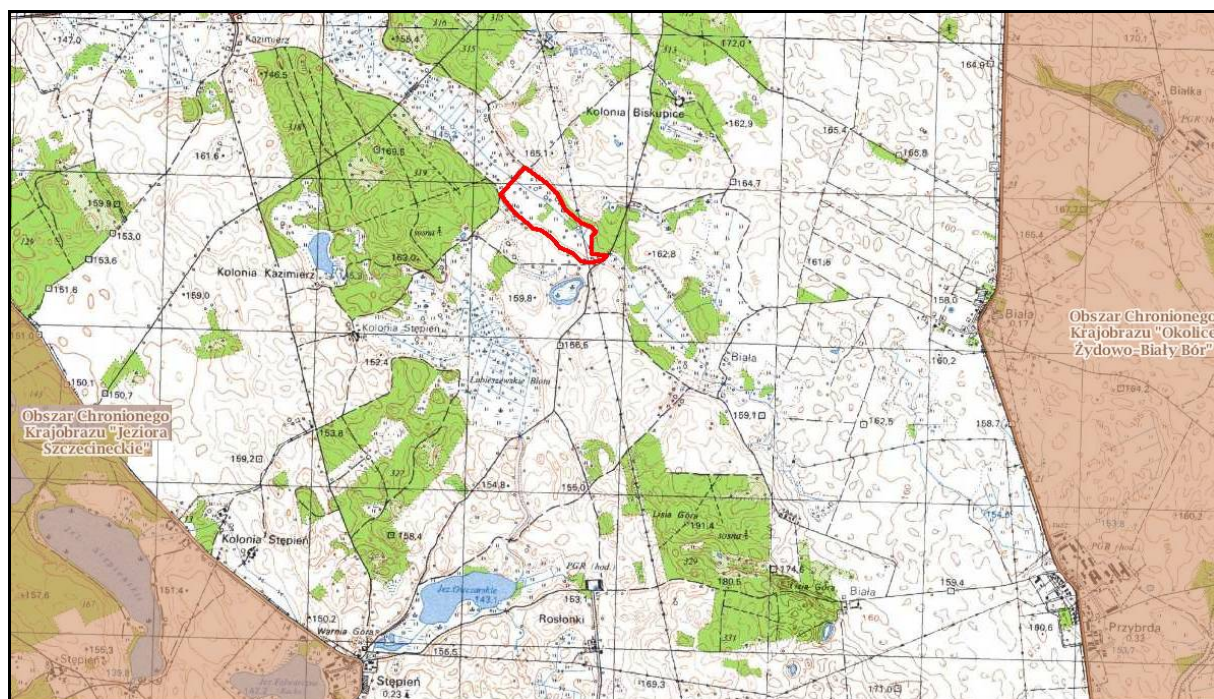
Tabela 5.

Opis najbliższej usytuowanymi projektowanymi użytków ekologicznych, znajdujących się w promieniu 3 km w stosunku do terenu objętego opracowaniem

Lp.	Nazwa	Cel ochrony	Zagrożenia	Zalecenia konserwatorskie
1261.	UE „Torfowisko wysokie koło Kolonii Grabowo”	ochrona torfowiska wysokiego z torfiankami	osuszenie, pożary, wycinka drzew	pozostawić w niezmienionym stanie
1262.	UE „Zbiornik Śródleśny i Torfowisko koło Linowna”	ochrona terenów bagiennych (torfowiska przejściowego)	osuszenie, pożary, wycinka drzew, turystyka	pozostawić w niezmienionym stanie
1263.	UE „Zatoka jeziora Bielsko”	ochrona terenów bagiennych	ścieki z Białego Boru, płoszenie (turystyka, wędkarstwo), wycinka drzew	odciąć zrzuty ścieków, pozostawić w niezmienionym stanie
1264.	UE „Zbiornik eutroficzny z torfowiskiem niskim w Biskupicach”	ochrona miejsc lęgowych żurawia, łabędzia niemego, gągoła, kwiczoła, srokosza i kruk oraz miejsc rozrodu rzekotki	płoszenie, zaśmiecanie, eutrofizacja	pozostawić w niezmienionym stanie

W znacznie większej odległości od obszaru objętego opracowaniem znajdują się z kolei:

- istniejący **obszar chronionego krajobrazu „Okolice Żydowo - Biały Bór”** (lp. 19), występuje w oddaleniu ok. 2,5 km na wschód (ryc. 9);
- istniejący **obszar chronionego krajobrazu „Jeziora Szczecineckie”** (lp. 11), którego granice od obszaru złoża „Kazimierz III” dzieli odległość ok. 3 km w kierunku południowo zachodnim (ryc. 10);
- projektowany **park krajobrazowy „Szczecinecko-Polanowski Park Krajobrazowy”** (S-PPK zaproponowany do ochrony jedynie w Waloryzacji przyrodniczej gminy Biały Bór z 2003 r., Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie), oddalony jest o ok. 3 km, także w kierunku południowo zachodnim.

Rycina 9. Lokalizacja obszaru objętego mpzp względem najbliższych położonych Obszarów Chronionego Krajobrazu: „Okolice Żydowo - Biały Bór” i „Jeziora Szczecineckie”

Obszar Chronionego Krajobrazu „Okolice Żydowo - Biały Bór” rozciąga się natomiast w oddaleniu ok. 2,5 km na wschód od obszaru objętego projektem mpzp.

Został utworzony na podstawie Uchwały nr X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z listopada 1975 r. Obszar ten zajmuje powierzchnię 12 350 ha. Leży na terenach gmin Bobolice i Polanów oraz gminy Biały Bór (powiat szczecinecki). Celem i przedmiotem ochrony jest ochrona najpiękniejszych pod względem krajobrazowym i przyrodniczym terenów w strefie wzniesień czołowo-morenowych. Pofałdowany teren młodoglacjalny z dużą liczbą zagłębień terenu wypełnionych wodą w postaci jezior, drobnych zbiorników trwałych i torfowisk. Jezioro lobeliowe- Iłowatka, jeziora eutroficzne: Przyradź, Oblica, Cieszęcino, Łobez, Białoborskie Małe, Bielsko są w większości otoczone przez lasy mieszane. Najcenniejsze fragmenty lasów (buczyny) znajdują się w okolicach jezior Bobiędzińskiego Wlk. i Cieszęcińskiego. Najcenniejsze torfowiska znajdują się przy południowym brzegu jeziora Bobiędzińskiego Wlk. Obszar jest miejscem rozrodu gatunków zwierząt

Obszar Chronionego Krajobrazu „Jeziora Szczecineckie” rozciąga się natomiast w oddaleniu ok. 3 km na południowy zachód od obszaru objętego projektem mpzp.

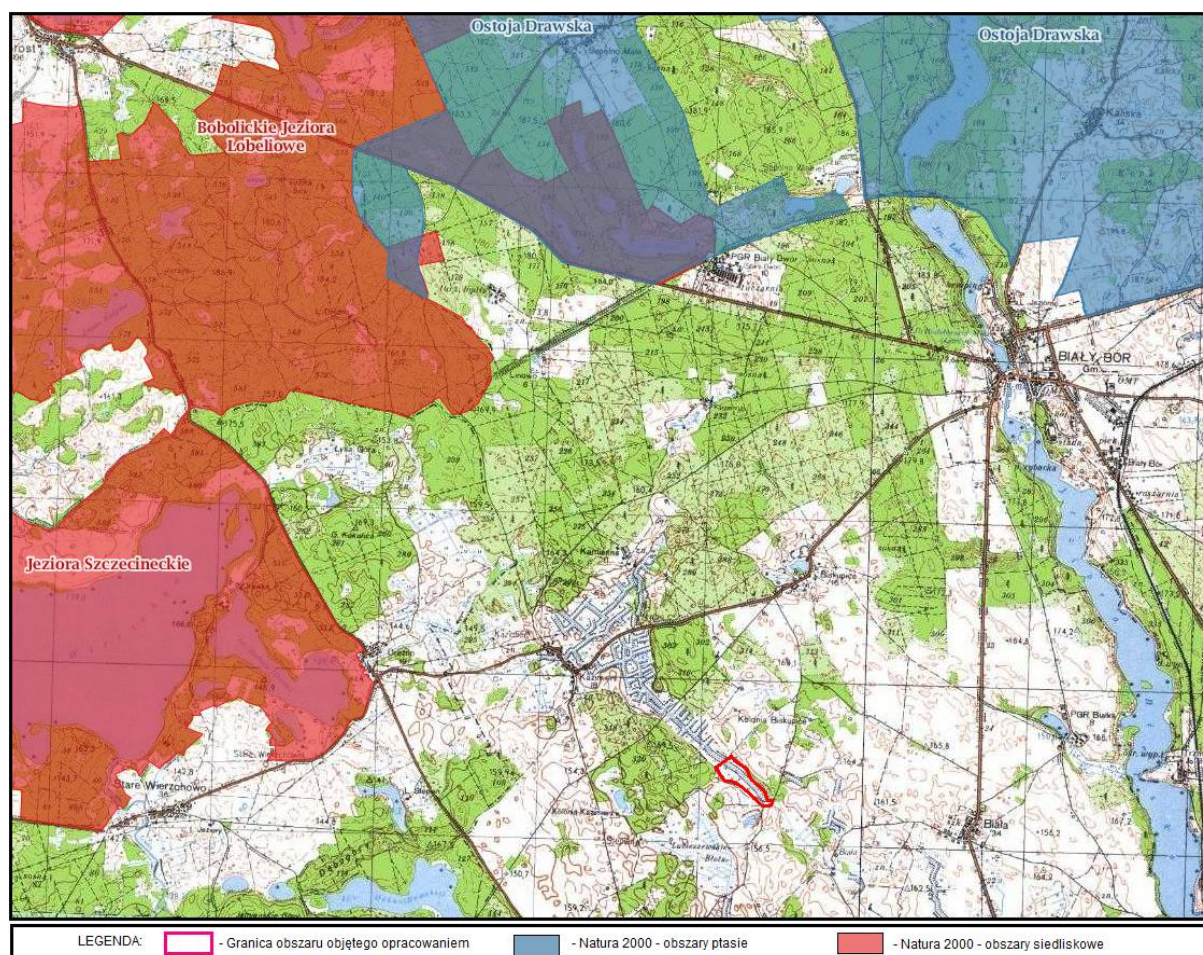
Został utworzony na podstawie Uchwały nr X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z listopada 1975 r. Obszar ten zajmuje powierzchnię 17 619 ha. Leży na terenach gmin Bobolice i Szczecinek. Celem i przedmiotem ochrony jest ochrona najpiękniejszych pod względem krajobrazowym i przyrodniczym terenów w strefie wzniesień czołowo-morenowych. Część znajdująca się na terenie gminy Biały Bór jest w dużej części zalesiona. Znajdują się tu eutroficzne jeziora Stępień i Folwarczne położone wśród pól i łąk, posiadają dobrze rozwiniętą strefę szuwarów i oczeretów. Jezioro Dołgie – eutroficzne, o stromych brzegach i wąskim fitolitoralu, otoczone jest lasem. Jezioro Czarne jest śródlęsnym zbiornikiem dystroficznym, którego zachodni brzeg ma charakter torfowiska wysokiego. Znajdują się tu miejsca rozrodu cennych gatunków zwierząt. Walory wysokie w części północnej; unikatowe typy jezior, urozmaicony krajobraz. W części południowej

obszaru znajdują się głównie sztuczne lasy na gruntach porolnych i silnie przekształcone jezioro Wielimie.

Dla ochrony ww. OCHK wprowadzono ograniczenia w ich zagospodarowaniu (zakazy): Rozporządzeniem nr 4/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dn. 22 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 25, poz. 497), oraz Uchwałą Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15.09.2009 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 66, poz. 1804.)

Najbliżej usytuowanymi Obszarami Natura 2000 natomiast w stosunku do omawianego obszaru są (ryc. 10):

- istniejący **specjalny obszar ochrony Natura 2000 „Jeziora Szczecineckie” PLH320009** (obszar ochrony siedlisk), oddalony o 4,3 km na zachód;
- istniejący **specjalny obszar ochrony Natura 2000 „Bobolickie Jeziora Lobeliowe” PLH320001** (obszar ochrony siedlisk), oddalony o 5,2 km na północ;
- istniejący **obszar specjalnej ochrony Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019** (ostoja ptasia), oddalony o ok. 6,2 km na północ.

Rycina 10. Lokalizacja obszaru objętego mpzp względem najbliższych Obszarów Natura 2000

2.2.2. Wartości kulturowe i ich ochrona prawna

Na terenie objętym projektem mpzp i w jego bezpośrednim otoczeniu nie występują obiekty dziedzictwa kulturowego podlegające ochronie.

2.3. Określenie potencjalnych zmian istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanych ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu, rozwój analizowanej części gminy odbywać się będzie na podstawie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (patrz rozdział 1.2), opracowanego na podstawie obowiązującego studium.

W tym wariantcie nie nastąpi możliwość poszerzenia obszaru górniczego. Nie zmieni się powierzchnia terenów przeznaczonych pod eksploatację złoża „Kazimierz III”. Z uwagi na wyczerpywanie się zasobów torfów grozi to zamknięciem kopalni.

Projekt planu zakłada wydzielenie obszaru i terenu górniczego (terenów rolniczych i terenów wód powierzchniowych śródlądowych), terenów lasów oraz dróg wewnętrznych technicznych.

W przypadku braku realizacji założeń przedmiotowego dokumentu, co do ww. funkcji zmiany stanu środowiska przyrodniczego nie nastąpią. Najprawdopodobniej pozostanie obecny stan w obrębie ekosystemu, przez który wytyczono planowane tereny. Biotopy stanowiące tereny aktualnie zagospodarowaną jako łąki kl. IV i V, nieużytki oraz lasy brzoźowe, olchowe i zagajniki wierzbowo-olchowe (Ls IV i Lz/ŁIV), a także zapusty wierzbowe na nieużytkach zachowają swój obecny charakter. Wraz z nimi zachowałyby się także wszystkie siedliska występujących tu zwierząt.

Realizacja założeń projektowanych ustaleń mpzp jednak oprócz zysków ekonomicznych korzyści dla środowiska. Możliwość realizacji planowanych funkcji w obrębie wskazanego terenu spowoduje, możliwość zwiększenia retencji na wskazanym obszarze zmeliorowanych łąk. W związku z tym, że po zakończeniu eksploatacji planuje się wykonanie rekultywacji w kierunku wodnym, na terenie objętym opracowaniem powstanie zbiornik retencyjny o powierzchni ok. 15 ha. Zbiornik taki będzie pełnić wiele funkcji ekologicznych związanych z małą retencją, a mianowicie:

- uzupełniania niedoboru wód powierzchniowych służących nawadnianiu terenów rolniczych;
- niesprzyjającego kształtowania się bilansu wodnego i występowania susz hydrologicznych;
- zanikania wartościowych zbiorowisk roślinności hydrofilnej;
- próby zapobiegania nadmiernym wahaniom stanów wód powierzchniowych;
- obniżenia poziomów wód podziemnych spowodowane powiększaniem się lejów depresyjnych na terenach dużych ujęć przemysłowych i komunalnych;
- zbyt szybkiego spływu wód powierzchniowych, który był przyczyną erozji gruntów;
- postępującej degradacji hydrotechnicznej i wodno-melioracyjnej;
- niedoboru zbiorników rekreacyjnych na terenie gminy.

Nowe podejście do gospodarki wodami wynika z postanowień ustawy – Prawo wodne, oraz zaleceń Ramowej Dyrektywy Wodnej Unii Europejskiej. W aktach tych zwraca się uwagę na potrzebę zarządzania gospodarką wodną na poziomie zlewni oraz dążenie do uzyskania „dobrego stanu ekologicznego wód” – jako głównego celu Ramowej Dyrektywy Wodnej Unii Europejskiej. Wynika on z wprowadzenia do polityki zasady zrównoważonego rozwoju i dotyczy głównie zaspokojenia zapotrzebowania na wodę ludności, rolnictwa i przemysłu, promowania zrównoważonego korzystania z wód, ochrony wód i ekosystemów znajdujących się w dobrym stanie ekologicznym. Dalsze działania wynikają z konieczności poprawy jakości wód i stanu ekosystemów zdegradowanych działalnością człowieka, a także obniżenia poziomu zanieczyszczenia wód podziemnych i zmniejszenia skutków powodzi i suszy.

Poprawa warunków wodnych w przyrodzie ma na celu ochronę określonych gatunków lub siedlisk, zwiększenie różnorodności biologicznej, przeciwdziałanie pożarom lasów oraz zwiększenie walorów krajobrazu. Poprawa bilansu wodnego, przez zmniejszenie odpływu wody z danego obszaru, pośrednio wpływa na renaturyzację niektórych siedlisk przez ich nawodnienie, np. torfowisk. Najbardziej skutecznymi metodami retencji, w odniesieniu do aspektów przyrodniczych są:

- retencja na terenach leśnych - powoduje znaczny wzrost różnorodności biologicznej w lasach;
- retencja na uprzednio zmeliorowanych torfowiskach, wilgotnych łąkach i pastwiskach - przyczynia się do odtworzenia ekosystemów podmokłych;
- retencja glebowa - przeciwdziała erozji gleb oraz stepowieniu;
- retencja w dolinach rzecznych - przyczynia się do zachowania naturalnych ekosystemów dolin rzecznych, lasów łęgowych, torfowisk, podmokłych łąk, pastwisk i korytarzy ekologiczny oraz wpływa na podniesienie poziomu wód gruntowych w dolinie.

Zatem realizacja zapisów projektu mpzp związanych z rekultywacją terenu w kierunku wodnym związany będzie ze:

- wzrostem lokalnej retencji wodnej,
- spowolnieniem spływu wód powierzchniowych,
- zainicjowaniem zmian siedliskowych,
- korzystnym wpływem na różnorodność biologiczną fauny i flory.

Powstały zbiornik wodny, po zakończeniu eksploatacji, stworzy cenną przyrodniczo enklawę wodną, mającą duże znaczenie dla życia wielu gatunków roślin i zwierząt. Zbiornik wodny wzbogaci i urozmaici krajobraz. Będzie on miał wpływ na poprawę jakości wody w rzece, przez zatrzymywanie związków tj. azot i fosfor oraz środków ochrony roślin spływających z pól uprawnych oraz ograniczając zjawisko erozji wodnej.

Działania w różnych częściach kraju z zakresu małej retencji wodnej dało efekt w postaci utworzenia obszarów wodno-błotnych, będących miejscem występowania rzadkich gatunków roślin i zwierząt, w tym objętych ochroną Dyrektywy Ptasięj Unii Europejskiej. Zwiększyła się różnorodność biologiczna. Pojawiły się nowe na tym terenie gatunki fauny i flory oraz zwiększyła się ilość osobników populacji bytujących. Nastąpiła poprawa warunków mikroklimatycznych, zwiększyły się też walory krajobrazowe.

3. Analiza istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanych ustaleń miejscowego planu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Realizacja projektowanych ustaleń miejscowego planu generalnie nie powinna pociągać za sobą problemów ochrony środowiska. Teren objęty mpzp położony jest poza ustanowionymi i projektowanymi obszarowymi formami ochrony przyrody.

Teren objęty mpzp porasta roślinność typowa dla ekosystemów torfowisk niskich - nieużytkowanych łąk. W wyniku przeprowadzonych badań terenowych oraz analizy dostępnych danych źródłowych nie stwierdzono w obrębie opisywanego obszaru gatunków roślin rzadkich ani chronionych na podstawie Rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej roślin z dnia 9 października 2014 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1409). Na opisywanym terenie, w wyniku przeprowadzonych badań przyrodniczych nie stwierdzono występowania siedlisk

przyrodniczych chronionych, na podstawie Dyrektywy siedliskowej, które są zagrożone wyginięciem w Europie i które mogą być przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000.

W związku z tym brak będzie negatywnego oddziaływania na rośliny oraz siedliska przyrodnicze w wyniku realizacji zapisów projektu mpzp.

Z punktu widzenia realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego problemy ochrony środowiska mogą wynikać jedynie z faktu potencjalnego występowania na opisywanych terenach chronionych gatunków zwierząt tj.:

- trzmiel ogrodowy *Bombus hortorum* i żaba trawna *Rana temporaria*, objętych ochroną częściową, które bytowały wśród roślinności zielnej w obrębie łąk, oraz
- skowronek *Alauda arvensis*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, kos *Turdus merula*, zięba *Fringilla coelebs*, szczygieł *Carduelis carduelis* i potrzeszcz *Emberiza kalandra*, objętych ochroną gatunkową ścisłą, których gniazda odnaleziono wśród zadrzewień i zakrzewień na terenie mpzp. W większości są one jednak pospolite na obszarze gminy i Pomorza Zachodniego.

W obrębie łąk, objętych mpzp obserwowano żerującego żurawia *Grus grus*, gniazdującego ok. 0,8 - 1 km na południe od tego terenu (obszar Lubieszewskich Błot) i krążącą nad terenem mpzp parę błotniaków stawowych *Circus aeruginosus* (fot. 4), gniazdujących na łąkach koło kolonii Biskupice (ok. 0,8 km na północ).

Wszystkie wymienione powyżej gatunki zwierząt objęte są ochroną według Rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 2183).

W wyniku realizacji zapisów mpzp ww. fauna utraci siedlisko oraz w miarę postępowania wydobywania uszczuplane będą tereny żerowiskowe fauny. Usunięcie roślinności zielnej oraz zadrzewień i zakrzewień spowoduje pozbawienia siedlisk ww. zwierząt tu bytujących.

W większości są one jednak pospolite na obszarze gminy i Pomorza Zachodniego. Tylko dwa gatunki ptaków - żuraw i błotniak stawowy należą do ujętych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej- Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków. Oba gatunki obserwowano pojedynczo jednorazowo na terenie objętym mpzp.

W wyniku rekultywacji w kierunku wodnym, po zakończeniu eksploatacji, powstanie tu biotop wodny. Będzie on stanowił cenne z punktu widzenia przyrodniczego siedlisko, który stopniowo zostanie zasiedlony przez wartościowe organizmy wodne, oraz lądowo-wodne, tj. ryby, płazy i gady oraz awifauna wodna. Z czasem zbiornik wodny stanie się także bazą pokarmową dla awifauny np. ptaków drapieżnych.

Realizacja zapisów mpzp może powodować emisję hałasu, który na terenach pozostających w bezpośrednim sąsiedztwie z obszarem kopalni, może przyczyniać się do czasowego płoszenia fauny.

Teren objęty mpzp położony jest poza ustanowionymi i projektowanymi obszarowymi formami ochrony przyrody. Jednak jak wspomniano w pkt 1.2 oraz 3 obszar użytków zielonych zaliczono wg Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin, 2011 r. do siedlisko łąkowego podlegającego ochronie prawnej - 6510 niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie. Opisane jest jako siedlisko łąkowe obejmujące antropogeniczne, niżowe wysokoproduktywne zbiorowiska *Arrhenatheretum elatioris* z klasy *Molinio-Arrhenatheretea* użytkowane kośnie. Teren występujących tu łąk nie jest już od dłuższego czasu użytkowany rolniczo, w związku z tym zbiorowiska te uległy degradacji.

Obszar objęty projektem mpzp położony jest poza wszelkimi obszarowymi formami ochrony przyrody, chronionymi na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Stąd nie przewiduje się zaistnienia tu żadnych problemów ochrony środowiska,

istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanych ustaleń miejscowego planu, mogących mieć negatywny wpływ na obszary chronione.

Najbliżej położonym obszarem projektowanym do ochrony jest:

- projektowany użytek ekologiczny „Torfowisko w Biskupicach” (lp. 1264), znajduje się w odległości ok. 0,8 km w kierunku zachodnim, oraz
- projektowany użytek ekologiczny „Zatoka jeziora Bielsko” (lp. 1263) położony 1,4 km na północny zachód (tab. 5).

Ze względu jednak na charakter planowanych funkcji oraz znaczne oddalenie od ww. projektowanych UE nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na nie. Należy tu podkreślić, że jak wynika z opisu przedstawionego w tab. 5 żadne z czynności, które wynikać będą z funkcjonowania planowanego przeznaczenia terenu nie wpisuje się w zagrożenia omawianych obszarów chronionych. Dla UE „Torfowisko w Biskupicach” są nimi: ścieki z Białego Boru, płoszenie (turystyka, wędkarstwo), wycinka drzew, natomiast dla UE „Zatoka jeziora Bielsko” - płoszenie, zaśmiecanie, eutrofizacja. Planowane funkcje terenu nie spowodują żadnego z wymienionych zagrożeń.

4. Określenie celów ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanych ustaleń miejscowego planu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu (miejscowego planu)

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi strategiczny instrument realizacji gospodarki przestrzennej gminy, jak również jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji polityki ekologicznej. Odzwierciedla wolę mieszkańców oraz określa zasady i wytyczne, na jakich winna rozwijać się gmina w zakresie przestrzennym, strategicznym, ekonomiczno – społecznym przy poszanowaniu zasobów naturalnych i środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W tekście planu zawarto wytyczne określone przez prawo krajowe w szczególności z zakresu kształtowania przestrzeni i prawa budowlanego oraz zasad ochrony środowiska i przyrody. Przyjmuje się, że w polityce gminy dotyczącej kształtowania przestrzeni, z poszanowaniem środowiska naturalnego, trzeba się kierować zasadą zrównoważonego rozwoju. Zasada ta, która wynika z podstawowego aktu prawnego w państwie, mianowicie konstytucji (art. 5 Konstytucji RP), przyświecała także autorom ocenianego projektu mpzp.

W dalszej kolejności konsekwentnie jest ona przetransponowana do aktów prawnych niższego rzędu takich jak ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawa o ochronie przyrody, prawo ochrony środowiska i ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa, w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Powyższe akty prawa krajowego uwzględniają także wytyczne, cele i zasady określone w aktach międzynarodowych w tym prawie Wspólnoty Europejskiej. W szczególności dotyczy to objęcia ochroną prawną siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w ramach sieci obszarów Natura 2000. Istotną zasadą realizowaną na mocy prawa krajowego zgodnie z wytycznymi UE jest wprowadzanie takich procedur i rozwiązań prawnych, aby z jednej strony zachować przyrodę w stanie nienaruszonym, a z drugiej umożliwić rozwój przy poszanowaniu interesu i opinii społeczności lokalnych.

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, które zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu (miejscowy plan) jest ochrona zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin). Na szczeblu krajowym jest ona realizowana na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska (art. 81) oraz przepisów szczegółowych:

- ochrona wód – Prawo wodne;
- ochrona obszarów i obiektów o wartościach przyrodniczych i krajobrazu, zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem oraz drzew, krzewów i zieleni – ustawa o ochronie przyrody;
- ochrona lasów – ustawa o lasach;
- ochrona gruntów rolnych i leśnych – ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Aby ochrona zasobów środowiska mogłaby prawidłowo realizowana w projekcie mpzp określono sposoby działań służące nie przekraczaniu standardów, jakości środowiska lub ich przywracaniu.

Prawo krajowe w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej zobligowało się do stosowania zasad i celów w realizacji zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska określonych przez Unię. W odniesieniu do zasady zrównoważonego rozwoju, która została zawarta w Traktacie Akcesyjnym Wspólnoty Europejskiej oraz kilku dyrektywach odnoszących się do problematyki dokumentu, dla którego sporządza się niniejszą prognozę. W szczególności wyżej wymienione zasady zostały zawarte w następujących dyrektywach:

- Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 29 września 2005 r. w sprawie udziału odnawialnej energii w UE oraz propozycji konkretnych działań;
- Dyrektywa 2009/28/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych;
- jak i dokumentach strategicznych UE takich jak: Biała Księga UE „Energia dla przyszłości – odnawialne źródła energii” z 1997 roku, Zielona Księga UE „Europejska strategia na rzecz zrównoważonej, konkurencyjnej i bezpiecznej energii” z 2006 roku.

W odniesieniu do realizacji celów i zasad z zakresu ochrony środowiska zostały one określone w następujących dyrektywach:

- Dyrektywa Rady Europejskiej 85/337/EWG w sprawie oceny skutków wywieranych/ wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne, zmienionej Dyrektywą Rady 97/11/WE i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE (zwanej dalej „dyrektywą 85/337”);
- Dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwanej dalej dyrektywą 92/43” lub „dyrektywa siedliskową”);
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (zwanej dalej „dyrektywą 2001/42/WE”).

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi dokument strategiczny i jest jednocześnie prawem miejscowym obrazujący potrzeby rozwoju ekonomiczno – społecznego lokalnej społeczności realizującym cele i zasady wynikające ze strategicznych potrzeb i wyzwań, przed jakimi ta społeczność staje. Realizując interes lokalny, jakim jest rozwój gminy należy uwzględniać tendencje i uwarunkowania regionalne, ponad regionalne i międzynarodowe zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz poszanowania środowiska i naturalnej przyrody. Uwzględniając powyższe zasady w projekcie planu w pełni realizuje się powyższe cele istotne z punktu widzenia projektowanych zmian i dokumentu określającego te zmiany.

5. Analiza przewidywanych znaczących oddziaływań różnego rodzaju na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i integralność tego obszaru oraz zabytki i dobra materialne

Wiodącą funkcją terenu, jaką wprowadza projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest funkcja dopuszczenia terenu obszaru i terenu górniczego tj. wydobywanie kopaliny, w udokumentowanego złoża torfu Kazimierz III. Funkcją uzupełniającą jest droga dojazdowa - teren dróg wewnętrznych.

W niniejszym rozdziale dokonano analizy wystąpienia potencjalnych przewidywanych oddziaływań różnego rodzaju na środowisko mogących wystąpić w wyniku realizacji inwestycji zgodnie z wprowadzaną zmianą. Wszelkie zależności i oddziaływania zostały ujęte ogólnie, co wynika ze specyfiki projektowanego dokumentu, jego stopnia ogólności oraz zasady opracowania strategicznego. W celu stwierdzenia rzeczywistych oddziaływań należałoby przeprowadzić właściwe procedury środowiskowe i projektowe. Na obecnym etapie jedynie identyfikuje się poszczególne rodzaje oddziaływań, proponuje się rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań.

Charakterystyka projektowanych funkcji

Projektowany dokument – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (zmiana obowiązującego planu) wyznacza przede wszystkim tereny pod funkcje terenów i obszarów górniczych złoża kredy i torfu oraz drogi wewnętrznej dojazdowej.

W odniesieniu do terenu górniczego jest to kontynuacja funkcji już wyznaczonej w miejscowym planie, który obecnie jest zmieniany. W ramach całego tego terenu złoża jest prowadzona działalność górnicza polegająca na wydobywaniu torfu metodą odkrywkową z pod wody. Planuje się kontynuację tej działalności w ramach obszaru wyznaczonego w granicach zmiany miejscowego planu. Metoda wydobywania odkrywkowego z pod wody jest najlepszą metodą polegającą na sukcesywnym wybieraniu kopaliny, gdzie z powodu wysokich wód gruntowych woda pozostaje w miejscu, a kopalina wydobyta jest odtransportowywana na teren składowy i do zakładu w celu konfekcjonowania. Obecnie prace prowadzi się przy użyciu specjalistycznej koparki przystosowanej do tego rodzaju prac.

Droga wewnętrzna techniczna ma zapewnić dojazd do dróg publicznych oraz terenu tymczasowego składowania kopaliny.

Ponieważ poza granicami planu jak i w jego granicach jest zlokalizowana kopalnia odkrywkowa wszelkie obciążenia związane z ruchem maszyn i transportem wydobytego surowca będą na obecnym poziomie.

Po zakończeniu procesu wydobywczego teren zostanie poddany rekultywacji w kierunku wodnym, gdzie najkorzystniejszą formą będzie kierunek wodny tj. pozostawienie zbiornika wodnego, jako naturalnego rezerwuaru środowiska wodno – błotnego. Taki stan środowiska najlepiej widać w części północno – zachodniej złoża, gdzie już wydobyto kopalinę i obecnie w sposób naturalny wytworzyło się środowisko wodno – błotne, będące miejscem siedlisk ptaków.

Charakterystyka oddziaływań projektowanej funkcji

W związku z charakterem inwestycji planowana funkcja może powodować następujące oddziaływania dla otoczenia:

- zmiany w krajobrazie poprzez: powstanie otwartego zbiornika wodnego zamiast łąk łęgowych; W wyniku rekultywacji w kierunku wodnym na omawianym terenie powstanie zbiornik wodny, który spowoduje znaczną zmianę krajobrazową i zwiększenie walorów krajobrazu. Zbiornik wodny wzbogaci i urozmaici krajobraz.
- retencja (rekultywacja w kierunku wodnym) na uprzednio zmeliorowanych torfowiskach, wilgotnych łąkach i pastwiskach - przyczyni się do odtworzenia ekosystemów podmokłych. Nastąpi poprawa warunków mikroklimatycznych. Powstanie zbiornika po eksploatacji przyczyni się do zachowania naturalnych ekosystemów i korzyści ekologicznej oraz wpłynie na podniesienie poziomu wód gruntowych w dolinie rzeki Bielska Struga;
- zagrożenia dla zdrowia ludzi poprzez: potencjalne pogorszenie klimatu akustycznego spowodowane pracą ciężkiego sprzętu górniczego na etapie funkcjonowania kopalni odkrywkowej i transportu surowca – zakłada się nie pogorszenie stanu obecnego z powodu kontynuacji funkcji;
- degradację gleb i roślinności – w wyniku wybrania torfu, głównie utrata terenu ulegających sukcesji łąk, które z powodu swoich uwarunkowań i wysokiego stanu wód nie są użytkowane (koszone);
- powstanie zbiornika wodnego – ekosystemu bardzo cennego przyrodniczo, wyróżniającego się dużą bioróżnorodnością (biotop dla zwierząt chronionych, szczególnie ptaków i płazów).

Charakterystyka oddziaływania na klimat kulturowy

Krajobraz kulturowy, wg ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2017 poz. 2187), jest to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Krajobraz kulturowy odgrywa istotną rolę w procesie planowania przestrzennego. W związku, z czym należy uwzględnić wpływ realizacji projektowanych inwestycji na krajobraz kulturowy na etapie planowania w dokumentach planistycznych. Zgodnie z przeprowadzoną analizą, realizacja inwestycji w ramach wyznaczonych nowych obszarów nie będzie miał wpływu na najbliższe obiekty chronione czy stanowiska ochrony archeologicznej, ponieważ takie nie występują na przedmiotowym terenie.

W przypadku głównej wprowadzanej funkcji, czyli terenów górniczych nie stwierdza się wpływu na krajobraz kulturowy. Wszelkie oddziaływania winny ograniczyć się do miejsca wyznaczonego pod tą funkcję i dla klimatu kulturowego będą one nie istotne.

Omówienie oddziaływań na poszczególnych etapach realizacji, funkcjonowania i likwidacji projektowanej inwestycji

Etap realizacji inwestycji zgodnie z planowanymi ustaleniami dokumentu

Na etapie realizacji oddziaływanie ograniczać się będzie jedynie do negatywnego, lecz lokalnego wpływu głównie na szatę roślinną oraz faunę. Sukcesywnie następować będzie usuwanie pospolicie występującej roślinności zielnej oraz zadrzewień i zakrzewień, stanowiących samosiew. Oddziaływanie na faunę ograniczało się będzie do jej czasowego płoszenia w wyniku prac eksploatacyjnych w obrębie obszaru i terenu górniczego. Część występujących tu zwierząt, w obrębie zadrzewień i zakrzewień utraci swoje siedliska (w tym chronione ściśle gatunki ptaków: skowronek, świergotek łąkowy, kos, zięba, szczygieł i potrzuszc). Objęte ochroną częściową, bytujące wśród roślinności zielnej, w obrębie łąk tj.: trzmiel ogrodowy oraz żaba trawna także utracą swoje siedlisko. Po zakończeniu eksploatacji i odtworzeniu biotopów lokalnie tu występująca fauna ponownie zasiedli te obszary.

Wszelkie odpady powstałe na etapie budowy głównie będą się wiązały z powstaniem mas ziemnych.

Etap funkcjonowania inwestycji zgodnie z planowanymi ustaleniami dokumentu

Przyjmuje się, że potencjalnie oddziaływania na środowisko na etapie funkcjonowania wystąpi w ograniczonym zakresie i będzie się wiązało z pracą sprzętu - koparki oraz sporadycznym ruchem pojazdów wynikający z transportu urobku. Oddziaływania występujące przy pracy maszyn będą przede wszystkim dotyczyć emisji hałasu oraz zanieczyszczenia powietrza z powodu emisji pyłów i spalin poruszających się pojazdów. Oddziaływanie to będzie czasowe, ograniczone do miejsca i odwracalne. Należy podkreślić, że zmiana planu stanowi kontynuację funkcji już realizowanej w ramach obowiązującego planu w związku, z czym zakłada się występowanie obciążenia środowiska na obecnym poziomie i nie pogłębianie tego oddziaływania.

Etap likwidacji inwestycji zgodnie z planowanymi ustaleniami dokumentu

Na etapie likwidacji zakłada się rekultywację terenu poprzez stworzenie w miejscu po zakończeniu eksploatacji górniczej teren **PG** będzie podlegał rekultywacji w kierunku wodnym, jako tereny wód powierzchniowych śródlądowych oznaczono na rysunku planu symbolem **WS**.

W przypadku rekultywacji w kierunku wodnym dopuszczono utrzymanie zbiornika wodnego przepływowego (na rzece Bielska Struga) powstałego w wyniku wydobywania urobku metodą odkrywkową z podwoły.

Dzięki takiemu działaniu zostanie wytworzona enklawa o dużym potencjale przyrodniczym, stanowiąca lokalny biotop przede wszystkim dla ptactwa wodno – błotnego, płazów i owadów. Powyższy wniosek wynika z obserwacji części terenu stanowiącego północno zachodni obszar terenu górniczego, który obecnie stanowi zbiornik wodny oraz wytworzonymi zbiorowiskami szuwarowymi wokół.

Podsumowanie oddziaływań

Zestawienie oddziaływań i ich wpływ na środowisko dla wprowadzanej funkcji w planie miejscowym przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6.

Zestawienie oddziaływań i wpływ na środowisko projektowanej podstawowej funkcji w projekcie miejscowego planu

ODDZIAŁYWANIE	WPLYW FUNKCJI NA ŚRODOWISKO	OPIS
NEGATYWNE, LOKALNE, CZĘŚCIOWO ODWRACALNE	gleba, powierzchnia ziemi	Gleba na terenie wyznaczonym pod teren obszaru i terenu górniczego ulegnie degradacji. W wyniku rekultywacji powstanie tu przepływowy zbiornik wód śródlądowych (zalecane) - WS.
NEGATYWNE, LOKALNE, CHWILOWE, ODWRACALNE	szata roślinna, zwierzęta	Zniszczenie pospolitej, roślinności zielnej oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, stanowiących samosiew. Zniszczenie roślinności – tereny zarastających łąk zostaną utracone. W wyniku rekultywacji w kierunku wodnym (zalecane) poprzez pozostawienie lustra wód śródlądowych przepływowych – koryto rzeki Bielska Struga. Oddziaływanie na faunę ograniczało się będzie do jej czasowego płoszenia w wyniku prac urządzeń i ruch samochodowego. Wraz z zajęciem terenu pod kopalnię skurczy się teren żerowiskowy żurawi, gniazdujących ok. 1 km na południe od tego terenu (teren Lubieszewskich Błot) i pary błotniaków stawowych, gniazdujących na

		łąkach koło kolonii Biskupice (oddalonych ok.0,8 km). Część występujących tu zwierząt, w obrębie łąk utraci swoje siedliska (w tym chronione ściśle gatunki ptaków: skowronek, świergotek łąkowy, kos, zięba, szczygieł i potrzuszczyk). Po zakończeniu eksploatacji i wytworzeniu biotopów lokalnie tu występująca fauna ponownie zasiedli te obszary. Można przypuszczać, że w wyniku powstania zbiornika wodnego nastąpi migracja i osiedlanie się gatunków ptaków, oraz płazów, dla których takie siedliska są najkorzystniejszymi warunkami pobytu i rozmnażania. Zakłada się i dlatego zaleca rekultywację w kierunku wodnym, jako najkorzystniejszą formę rekompensaty dla środowiska przyrodniczego. Po zakończeniu eksploatacji i odtworzeniu biotopów lokalnie tu występująca fauna ponownie zasiedli te obszary.
NEGATYWNE - LOKALNE, BEZPOŚREDNIE; DŁUGOTERMINOWE, CHWILOWE	warunki i życie człowieka	<u>Emisja hałasu</u> - może przyczynić się do negatywnego oddziaływania na człowieka i zanieczyszczać klimat akustyczny, lecz z powodu znaczących odległości od siedzib ludzkich nie przekroczyć norm dla zabudowy akustycznie chronionej; <u>emisja spalin i pyłów</u> - wystąpi lokalnie, krótko okresowo w czasie prowadzenia prac górniczych i będzie się ograniczała do miejsca występowania.

Wszelkie oddziaływania i uciążliwości, których źródłem będą tereny eksploatacji górniczej PG wraz z prowadzonymi w ich ramach pracami górniczymi będą zamykać się w przedmiotowym terenie, a wszelkie oddziaływania wychodzące na zewnątrz winny spełniać normy określone w przepisach odrębnych.

Potencjalne oddziaływanie skumulowane projektowanej funkcji z inwestycjami o podobny charakterze oraz innymi przedsięwzięciami mogącymi wchodzić w interakcje

Oddziaływanie skumulowane inwestycji polegającej na realizacji głównie pasa drogowego wraz z dopuszczeniem obiektów infrastruktury górniczej może wystąpić jedynie w przypadku nałożenia się poszczególnych oddziaływań na oddziaływania z podobnych przedsięwzięć w najbliższej okolicy. Obecnie od terenu objętego planowanymi zmianami będą powiązane z obecnie istniejącym obszarem górniczym wraz z funkcjonującym zapleczem kopalni znajdującej się na południe od miejscowości Sępólno Wielkie. Ponadto przy samej miejscowości Stępień jest istniejąca kopalnia odkrywkowa kruszyw mineralnych znajdująca się w odległość ok. 3-4 km w kierunku północno – zachodnim oraz na kopalni podlegająca zamknięciu, ale z funkcjonującym zapleczem górniczym na wysokości miejscowości Stępień – Świerczyna. Nie zakłada się kumulowania oddziaływań z powodu odmiennych tras transportu urobku.

Należy także przytoczyć istotny fakt, że kopalnie surowców mineralnych i organicznych na tych terenach były organizowane już na przełomie XIX i XX wieku. Obecnie są jedną z głównych działalności na terenie gminy Biały Bór, która w znaczący sposób wpływa na dochody budżetu gminy i co za tym idzie na jej funkcjonowanie w szczególności w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców.

6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W odniesieniu do takiego dokumentu jak miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy dokonujących precyzyjnych zapisów, co do możliwości lokalizacji danej inwestycji przy uwzględnieniu wszelkich wymogów środowiskowych nie można jednoznacznie określić poziomu oddziaływania na środowisko. Miejscowy plan nie określa dokładnie, jaka zostanie zrealizowana forma, sposobu użytkowania i wszelkie uciążliwości środowiskowe z tym związane. Nie można na etapie planu podać dokładnych wielkości oddziaływań, poziomu czy spektrum rzeczywistego oddziaływania zrealizowanych inwestycji zgodnie z nowo projektowanym planem. Można jedynie określić grupy, rodzaje i sposoby oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji inwestycji, czyli de facto wykonania miejscowego planu. Wszelkie zapisy i rozwiązania związane z ograniczeniem negatywnego oddziaływania mogą funkcjonować jedynie na poziomie określonej ogólności, jako wytyczne do działań inwestycyjnych realizowanych na podstawie przedmiotowego dokumentu. Odrębną kwestią pozostanie stopień realizacji miejscowego planu, czyli realizacja wszystkich inwestycji przy maksymalnych dozwolonych parametrach w miejscowym planie. Należałoby tu przyjąć, że bardzo rzadko wystąpi sytuacji, że miejscowy plan dla dużych areałów terenu zostanie zrealizowany w 100%, w tym przypadku może tak właśnie być.

W odniesieniu do nowo projektowanych funkcji w dokumencie mpzp, umożliwiających realizację: terenu i obszaru górniczego, terenów dróg wewnętrznych technicznych stwierdza się, że wywoływać ona będzie znaczące skutki w środowisku. Głównie dotyczy to oddziaływań na gleby i środowisko przyrodnicze, z tym, że przeprowadzenie rekultywacji w zalecanym kierunku wodnym powinno w pełni zrekompensować straty.

W przypadku nowo projektowanych funkcji okresowo będą one odczuwalne w krajobrazie i środowisku. Zawarte w mpzp zapisy i rozwiązania będą jednak ograniczały negatywne oddziaływania na środowisko i powinny zmniejszyć zasięg tych oddziaływań do granic terenów objętych projektem mpzp.

Po zakończeniu działalności górniczej w obrębie terenu (**PG**) będzie podlegał on rekultywacji w kierunku wodnym **WS**.

Projekt planu wprowadził także następujące ustalenia dotyczące ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, które przyczynią się do ograniczania lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko:

- 1) zasięg zmian spowodowanych eksploatacją złoża nie może przekraczać granic terenu **PG/WS**;
- 2) w ramach terenu górniczego oznaczonego symbolem **PG/WS** nakazuje się zachowanie filaru ochronnego o szerokości min. 5 m od granicy obszaru funkcjonalnego wyznaczonego linią rozgraniczającą;
- 3) nakazuje się opracowanie programu działań w zakresie wpływu na lokalne warunki hydrologiczne, w celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na zmianę stosunków wodnych terenu oraz podjęcie działań mających na celu uzyskanie najkorzystniejszych warunków dla środowiska przyrodniczego;
- 4) w celu ochrony czystości wód powierzchniowych, podziemnych i gleb zakazuje się gromadzenia i przechowywania paliw, smarów i innych substancji mogących negatywnie wpłynąć na ich czystość;
- 5) ustala się rekultywację terenu w kierunku rolnym, jako łąki i nieużytki lub w kierunku wodnym, gdzie kierunek rekultywacji przyjmuje się zgodnie

- z kierunkiem prac górniczych i eksploatacji surowca – najkorzystniej z kierunku północno - zachodniego do południowego - wschodniego;
- 6) w przypadku rekultywacji w kierunku rolnym nakazuje się odtworzenie obiektów hydrotechnicznych takich jak rowy melioracyjne oraz koryto rzeki Bielska Struga;
 - 7) w przypadku rekultywacji w kierunku wodnym dopuszcza się utrzymanie zbiornika wodnego przepływowego (na rzece Bielska Struga) powstałego w wyniku wydobywania urobku metodą odkrywkową z podwody;
 - 8) wszelkie oddziaływania i uciążliwości, których źródłem będą tereny eksploatacji górniczej PG wraz z prowadzonymi w ich ramach pracami górniczymi winny zamykać się w przedmiotowym terenie, a wszelkie oddziaływania wychodzące na zewnątrz winny spełniać normy określone w przepisach odrębnych.

Tereny objęte opracowaniem znajdują się poza wszelkimi powołanymi i planowanymi obszarowymi formami ochrony przyrody, w tym poza obszarami Natura 2000.

W związku z powyższym brak propozycji co do rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Pozostałe zapisy planu ukierunkowane są na realizację celu wynikającego ze zrównoważonego rozwoju i dotyczą zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości. Przede wszystkim dotyczy to zakazu zabudowy budynkami o stałym lub czasowym pobycie ludzi (dopuszcza się jedynie budowę wiat lub infrastruktury tymczasowej).

W obrębie terenu górniczego (PG) dopuszczono z kolei wydzielanie działek o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha na potrzeby działalności górniczej i rekultywacji złoża, oraz scalanie wydzielonych działek po zakończeniu działalności celem ich rekultywacji. Dojazd do tego terenu ustalono poprzez drogi wewnętrzne techniczne do drogi powiatowej (poza granicami planu), a w zakresie sieci energetycznej ustalono obsługę poprzez linie kablowe n/n i ś/n przyłączone do sieci n/n poprzez istniejące lub projektowane linie elektroenergetyczne, stacje transformatorowe nasłupowe lub kontenerowe zlokalizowane w granicach terenu oznaczone symbolem PG lub poza zakresem planu.

Złoże w nowo udokumentowanym Polu B, o pow. 16,30 ha może być eksploatowane po zmianie przez przedsiębiorcę koncesji na wydobywanie kopaliny udzielonej przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego oraz Planu Ruchu ZG. Dodatek nr 1 do Projektu Zagospodarowania Złoża, będący załącznikiem do wniosku o zmianę koncesji na wydobywanie kopaliny uszczegółowi zasady racjonalnej gospodarki złożem, optymalny wariant wykorzystania zasobów kopaliny oraz sposób eksploatacji dla osiągnięcia tego celu. Dla złoża torfu „Kazimierz III” nie występują żadne przesłanki uniemożliwiające jego ochronę – prawidłowe wykorzystanie przy zminimalizowaniu strat złożowych.

Eksploatacja torfu jest sama w sobie istotną ingerencją w środowisko. Minimalizacja negatywnych dla środowiska skutków eksploatacji polega przede wszystkim na:

- racjonalnym wykorzystaniu zasobów złoża;
- ograniczeniu skutków działalności górniczej do granic wyznaczonych w dokumentacji geologicznej oraz w koncesyjnej;
- używaniu w pełni sprawnych technicznie maszyn do urabiania złoża i środków transportu;

- składowaniu materiałów eksploatacyjnych (paliwa smary) poza terenem eksploatacji;
- w celu ochrony otaczających terenów przed ujemnym skutkiem eksploatacji należy, w trakcie jej prowadzenia przestrzegać prowadzenia eksploatacji tylko w wyznaczonych granicach;
- w wyrobisku niedopuszczalne jest składowanie jakichkolwiek odpadów i wylwanie ścieków.

Obowiązek rekultywacji terenów poeksploatacyjnych wynika z przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze (art. 80, ust. 1, pkt 5 – w razie likwidacji zakładu górniczego Przedsiębiorca zobowiązany jest przedsięwziąć niezbędne środki w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej). Z punktu widzenia ochrony walorów krajobrazowych nie nastąpi istotne pogorszenie fizjonomii krajobrazu w rejonie projektowanej eksploatacji. W wyniku eksploatacji torfu ze złoża „Kazimierz III” powstanie wyrobisko, wypełnione wodą.

Przyjmuje się następujące rozwiązania chroniące poszczególne elementy środowiska:

Oddziaływanie na powierzchnię - W zasięgu wpływu eksploatacji nie będą występować żadne ujemne skutki prowadzonej działalności górniczej poza waloryzacją środowiska spowodowaną powstaniem zbiornika wodnego.

Zagrożenie gleb - Na terenie dokumentowanego obszaru występują w większości nieużytki oraz łąki łęgowe – zalewane przez wylewy rzeki Bielskiej Strugi. Przez większą część roku woda nie występuje na powierzchni obszaru złoża, jednak odpływa wolniej i pozostaje dłużej i płycej pod powierzchnią niż w łęgu właściwym. Tego typu łąki są mało żyzne, a uzyskane siano ma zastosowanie głównie jako ściółka. Łęgi te nie przedstawiają większej wartości dla hodowli z uwagi na ich zakwaszenie.

Wydobywanie kopaliny ze złoża torfu spowoduje powstanie atrakcyjnego zbiornika wodnego oraz zlikwidowane zostaną nieużytki. Rekultywacja w kierunku wodnym zwaloryzuje środowisko naturalne.

Powierzchnię ok. 1 ha dokumentowanego obszaru zajmują niewielkie 3 zagajniki olchowo-brzozowe kl. IV, oraz zapusty wierzbowe na nieużytkach.

Zagrożenie wód powierzchniowych i podziemnych – Złoże jest w większości zawodnione, a zwierciadło wody zalega płytko pod powierzchnią terenu. Z tego też względu eksploatacja prowadzona będzie w większości spod wody. W wyniku prowadzonej eksploatacji w dolinie rzeki Bielska Struga powstanie przepływowy zbiornik wodny, o powierzchni ok. 16 ha. Eksploatacja Pola B prowadzona będzie podobnie jak ma to miejsce na Polu A złoża „Kazimierz III” przy użyciu koparki podsiębiernej, która stanowi jedyny potencjalny czynnik zagrożenia dla czystości wód. Zapobieganie ewentualnym wyciekom płynów eksploatacyjnych lub paliwa z koparki. Prowadzona eksploatacja poniżej zwierciadła wody eliminuje negatywne skutki prowadzonej działalności górniczej, związane z zapyleniem powietrza atmosferycznego. Na odcinku planowanej kopalni zostanie ustalona linia brzegu rzeki, zgodnie z zapisami Prawo wodne.

Hałas - Wydobywanie prowadzone będzie w niecce doliny rzecznej otoczonej przez 10 m wysokości skarpy, przez co hałas będzie tłumiony. Wyrobisko eksploatacyjne zlokalizowane będzie na terenie bardzo odległym od zabudowań miejscowości Biskupice i Kazimierz (odpowiednio 3 km i 2 km), w związku, z czym eksploatacja nie będzie uciążliwa dla miejscowej ludności. Uciążliwości związane z hałasem będą niwelowane poprzez

zastosowanie koparki podsiębiernej o małej mocy oraz ograniczone wydobyte dziennie jedynie w okresie wiosenno-jesiennym. W rejonie złoża nie będą zainstalowane żadne dodatkowe urządzenia przeróbcze, gdyż przedsiębiorca dysponuje zakładem produkcyjnym w Białym Borze, gdzie odbywa się dalsza przeróbka wydobytej kopaliny.

Eksploatacja odkrywkowa złoża kruszywa naturalnego „Kazimierz III” nie będzie uciążliwa dla miejscowej ludności i nie wpłynie na degradację środowiska.

Zmiany w krajobrazie – z powodu wydobywania torfu zakłada się zmiany krajobrazowe polegające na powstaniu zbiornika wodnego w wyniku rekultywacji. Powstały zbiornik wodny otoczony będzie przez roślinność lądowo-wodną, a samo oczko wodne zasiedlą liczne organizmy. Stanie się miejscem bytowania zarówno ryb, płazów, jak i ptactwa wodnego, oraz innych preferujących sąsiedztwo wody. Powstały obiekt będzie urozmaicheniem w tutejszym krajobrazie rolniczo leśnym. Będzie on miał istotny wpływ na różnorodność biologiczną i powiązania ekologiczne w krajobrazie, dzięki czemu zwiększą także jego stabilność, ale – co nie mniej istotne – korzystnie oddziaływać także będzie na produktywność sąsiednich agroekosystemów. Będzie miał zatem znaczenie gospodarcze, nie zawsze doceniane.

7. Cele i geograficzny zasięg projektu mpzp a cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów - przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie mpzp

Cele projektu mpzp dla terenu objętego projektem ocenianego dokumentu opisano w pkt. 1.2.

Tereny objęte opracowaniem znajdują się poza wszelkimi powołanymi i planowanymi obszarowymi formami ochrony przyrody, w tym poza obszarami Natura 2000. W wyniku projektowanej, nie zaistnieje negatywne oddziaływanie planowanej funkcji na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 tj.:

- Jeziora Szczecineckie PLH320009, oddalonego o 4,3 km na zachód;
- Bobolickie Jeziora Lobeliowe PLH320001, oddalonego o 5,2 km na północ;
- Ostoja Drawska PLB320019, oddalonego o ok. 6,2 km na północ.

Prognozuje się, że w wyniku realizacji zapisów projektu mpzp, wprowadzających możliwość eksploatacji torfu w ramach obszaru górniczego, wyznaczonego w obrębie terenu górniczego nie wystąpią negatywne oddziaływania na żadne gatunki ptaków oraz siedliska przyrodnicze, a także gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone ww. obszary Natura 2000 (brak powiązań funkcjonalnych i brak stwierdzenia w obrębie terenu przeznaczonego pod teren górniczy celu i przedmiotu ochrony ww. obszarów Natura 2000).

Przyczyni się do tego także z pewnością prawidłowo przeprowadzona rekultywacja w kierunku wodnym po zakończeniu eksploatacji górniczej. Ponieważ w ramach zbiornika rekultywacyjnego powstanie ekosystem bardzo cenny przyrodniczo, wyróżniający się dużą bioróżnorodnością (biotop dla zwierząt chronionych, szczególnie ptaków i płazów). Zwiększy się, zatem bioróżnorodność tego obszaru. Małe zbiorniki wodne przy swoich niewielkich rozmiarach odgrywają zaskakująco ważną rolę jako miejsca koncentracji bioróżnorodności w krajobrazie. Najnowsze badania zarówno w skali lokalnej, jak i w ogólnoeuropejskiej wykazują, że małe zbiorniki wodne charakteryzują się jednocześnie najwyższym bogactwem gatunkowym oraz najwyższym udziałem gatunków rzadkich i unikatowych wśród różnych typów siedlisk słodkowodnych.

Nie przewiduje się także negatywnego oddziaływania na integralność ww. obszarów Natura 2000. Wynika to z tego, że tereny, które wyznaczono w mpzp pod obszary i tereny górnicze, po zakończeniu eksploatacji, a właściwie już w jej trakcie zalewane będą wodą (wydobycie torfu spod wody). W związku z tym część doliny rzecznej zajmie powstały zbiornik wodny, stanowiący cenny ekosystem, który w przyszłości stanie się częścią korytarza ekologicznego.

W związku ze stwierdzeniem braku negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 oraz braku wpływu na ich integralność nie przedstawia się rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie mpzp.